

Fredag den 13. oktober 2023 (D)

1

7. møde

Fredag den 13. oktober 2023 kl. 10.00

Dagsorden

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 4:

Forespørgsel til indenrigs- og sundhedsministeren om tilskud til fedmemedicin.

Af Mette Thiesen (DF) m.fl.
(Anmeldelse 11.10.2023).

Kl. 10:00

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 37:

Forslag til lov om supplerende bestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om digitale markeder.
Af erhvervsministeren (Morten Bødskov).
(Fremsættelse 04.10.2023).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 38:

Forslag til lov om ændring af lov om realkreditlån og realkreditobligationer, lov om finansiel virksomhed og forskellige andre love. (Realkreditbelåning af havvindmøller, styrkelse af Finanstilsynets tilsynsbeføjelser og dækning af motoransvarsforsikringer hos Garantifonden for skadesforsikringsselskaber m.v.).
Af erhvervsministeren (Morten Bødskov).
(Fremsættelse 04.10.2023).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 39:

Forslag til lov om kreditservicevirksomheder og kreditkøbere.
Af erhvervsministeren (Morten Bødskov).
(Fremsættelse 04.10.2023).

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 27:

Forslag til lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.
Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 04.10.2023).

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 28:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love. (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).
Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 04.10.2023).

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 29:

Forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse m.v. (Afskaffelse af forældreindkomst som kriterium for elevfordeling m.v.).
Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).

(Fremsættelse 04.10.2023).

8) 1. behandling af lovforslag nr. L 30:

Forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven. (Bedre mulighed for udsat skolestart).
Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 04.10.2023).

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mødet er åbnet.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 4:

Forespørgsel til indenrigs- og sundhedsministeren om tilskud til fedmemedicin.

Af Mette Thiesen (DF) m.fl.
(Anmeldelse 11.10.2023).

Kl. 10:00

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke som givet.
Det er givet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 37:

Forslag til lov om supplerende bestemmelser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om digitale markeder.

Af erhvervsministeren (Morten Bødskov).
(Fremsættelse 04.10.2023).

Kl. 10:00

Forhandling

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Forhandlingen er nu åbnet, og den første ordfører er Socialdemokraternes ordfører, og det er fru Fie Hækkerup. Værsgo.

Kl. 10:01

Kl. 10:04

(Ordfører)

Fie Hækkerup (S):

Tak for ordet. Hvor er det dejligt at være tilbage her i salen. De her store digitale tjenester fylder jo stadig mere i vores alle sammens liv og hverdag som forbrugere, men er bestemt også en måde for virksomhederne at nå ud til mange aktører eller forbrugere samtidig på, og det er vel også på en eller anden måde på grund af det, at alle os, der er herinde i salen, når vi går herfra, lige skal nå at opdatere politikerprofilen på diverse sociale medier. Det ved jeg i hvert fald at jeg selv skal, for med den rigtig gode post kan man jo nå ud til rigtig, rigtig mange. De her helt store platforme fylder bare enormt meget i vores liv efterhånden.

I Socialdemokratiet mener vi derfor også, at det er vigtigt, at vi har et velfungerende indre marked, som sikrer retfærdighed, også når det gælder den digitale sektor. De her techgiganter spiller en stadig større rolle i virksomhedernes mulighed for at nå forbrugere herhjemme og internationalt, og de spiller samtidig en stadig vigtigere rolle i den danske økonomi. Samtidig styrer techgiganterne, som vi i lovforslaget her og generelt kalder gatekeepere, hele platformøkosystemer med forskellige tjenester som Meta, der har Facebook og Instagram, for at nævne et eksempel, og fordi deres platformstjenester har fået så centrale roller i den digitale økonomi og har kæmpestore brugertal, bliver de sværere at konkurrere med. Især for erhvervsbrugere og for privatpersoner er det bare noget nær umuligt at lægge pres på de her techgiganter, hvis de oplever urimelige betingelser eller lignende. Derfor er formålet med lovforslaget her at sikre, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan hjælpe virksomheder og forbrugere, når de bruger de her såkaldte gatekeeperes platformstjenester som f.eks. Google, Amazon, Apple, Meta og Microsoft, for at nævne nogle af dem, som vi nok alle sammen kender.

Lovforslaget kommer i forlængelse af forordningen om digitale markeder, altså DSA'en, som har til formål at fastsætte en række forpligtelser, som de udpegede gatekeepere skal overholde, for at sikre, at de ikke udnytter deres markedsposition over for almindelige erhvervsbrugere og privatforbrugere. På den måde bliver det med det her lovforslag foreslået, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen får beføjelser til på eget initiativ at kunne undersøge, om de her gatekeepervirksomheder overholder forordningens artikel 5-7, som bl.a. handler om gatekeeperes konkurrencebegrænsende adfærd.

Derudover fastslår lovforslaget også, at det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, som er den kompetente myndighed i Danmark til at kunne anmode Kommissionen om at lave en markedsundersøgelse, f.eks. om, om en virksomhed skal kategoriseres som en gatekeepervirksomhed, eller om der er nye typer adfærd, som eksisterende gatekeepervirksomheder foretager sig, som skal omfattes af forordningen.

Socialdemokratiet mener, at det her lovforslag er vigtigt, fordi vi med det styrker vores egne muligheder for at holde hånden under danske virksomheder og forbrugeres interesser og rettigheder, samtidig med at vi bidrager til at styrke Kommissionens muligheder for at håndhæve DSA-forordningen. Derfor støtter Socialdemokratiet forslaget.

Kl. 10:04

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren, og vi går videre til Venstres ordfører. Det er fru Anni Matthiesen. Værsgo.

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for det, formand. Med den stigende digitalisering af vores samfund er det også afgørende, at vi som nation træder i karakter og sikrer en fair og bæredygtig konkurrence på det digitale marked. Venstre støtter derfor også helhjertet tiltagene, der vil beskytte både små virksomheder mod unfair konkurrence, men samtidig også sørge for, at forbrugere er beskyttet mod de digitale gatekeepere.

Som vi alle ved, er den digitale verden i konstant udvikling. Små og nyopstartede virksomheder bringer innovation og diversitet ind i markedet, og det er afgørende, at de har en rimelig chance for at konkurrere og at vokse. Det digitale marked må ikke blive en arena, hvor de store etablerede aktører dominerer på bekostning af de mindre spillere. Derfor er det også afgørende, at vi implementerer tiltag, der skaber lige vilkår for alle aktører på det digitale marked.

Det er også en kendsgerning, at nogle få store teknologivirksomheder har fået en enorm indflydelse og magt på internettet. Disse digitale gatekeepere har en afgørende rolle i at formidle information og tjenester til forbrugere. Derfor er det også vigtigt, at der er regler på plads for at sikre, at de udøver deres magt ansvarligt og ikke misbruger deres position til at forvråde konkurrencen eller skade forbrugere.

Med forslaget om, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen på eget initiativ kan tage sager op og styrke det digitale økosystem, sørger vi for, at små virksomheder har en rimelig chance for at konkurrere, og vi beskytter forbrugere mod potentielt misbrug fra de store digitale gatekeepere. Dette er et skridt i den rigtige retning for at opnå et mere retfærdigt og bæredygtigt frit marked, også online.

Venstre støtter derfor også disse tiltag og dermed også dette lovforslag.

Kl. 10:06

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Moderaternes ordfører, og det er fru Charlotte Bagge Hansen. Værsgo.

Kl. 10:07

(Ordfører)

Charlotte Bagge Hansen (M):

Tak for ordet. Mine to rigtig dygtige kollegaer fra henholdsvis Socialdemokratiet og Venstre har jo skitseret de problematikker og de muligheder, der ligger i det her forslag, så jeg vil ikke sige de samme ting som dem, men prøve at fatte mig i korthed.

De her digitale platforme er jo helt afgørende i den danske økonomi, og selvfølgelig skal der være en sund konkurrence. Vi har alle sammen brug for at have det digitale nær os. Vi bruger det jo alle sammen i hverdagen, og virksomhederne bruger det til at markedsføre sig, og derfor er det naturligvis også et marked, der på en måde kan blive usundt, og det er noget, der, som mine kollegaer siger, kan ske, hvis der er nogle, der bliver for store og klemmer de små.

Derfor støtter Moderaterne forslaget, da det er en et skridt mod sikre, åbne og fair markeder i den digitale sektor, og jeg er helt sikker på, at det fremmer vores økonomiske konkurrenceevne og ikke mindst beskytter forbrugere. Tak for ordet.

Kl. 10:08

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til SF's ordfører, og det er hr. Sigurd Ager-snap. Værsgo.

Kl. 10:08

(Ordfører)

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for det, formand. Forordningen om digitale markeder er en meget vigtig forordning vedtaget i EU. Det handler om platforme og det, man kalder gatekeepere, som også de tidligere ordførere har været inde på. Det er ud over sociale medier, som vi kender, også Amazon, Booking.com og App Store og lignende; det er flere af de her store digitale produkter, vi bruger hver dag.

De har en kæmpe kontrol over markedet. De kan fjerne konkurrerende apps, de har kunnet blokere for andre typer produkter, og dermed sidder de på en ret stor markedsmagt. Man kunne måske lidt fortegnet sammenligne det med et supermarked, hvor Guldkornsælgeren ejede supermarkedet og efter forgodtbefindende kunne fjerne de andre produkter og flytte rundt på gangene, så alle kom forbi æskerne med Guldkorn, eller sørge for, at det til sidst var det eneste, der var i butikken.

Derfor er EU's forordning en afgørende måde at regulere de digitale markeder på. Det handler om at stille fornuftige krav til, hvad de her gatekeepere må. De må ikke udelukke andre, de må ikke give andre produkter en fordel, og de må ikke sørge for, at man skal lave et abonnement til deres produkt, for at man kan købe andres produkter. Det synes vi i SF er virkelig fornuftigt.

Det konkrete lovforslag, som vi i dag behandler, giver så Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kompetencen til også at undersøge, om gatekeepere eller de her store platforme så overholder de her krav, også på eget initiativ. Det synes vi i SF er meget fornuftigt, og vi støtter derfor lovforslaget.

Kl. 10:10

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så tak til ordføreren. Vi går videre til Danmarksdemokraternes ordfører, og det er fru Betina Kastbjerg.

Kl. 10:10

(Ordfører)

Betina Kastbjerg (DD):

Tak for det. I dag behandler vi så L 37, som vedrører vores digitale verden. Lovforslaget har til formål at understøtte håndhævelsen af forordningen om digitale markeder, der overordnet set skal bidrage til et velfungerende indre marked. Med lovforslaget bidrager vi også til at sikre fortsat fair konkurrence i Danmark og i Europa, hvor der også er plads til mindre aktører på markedet og ikke kun de store techgiganter. Vi arbejder for mere konkurrence, øget innovation og flere valgmuligheder for forbrugerne og virksomheder i Danmark.

Så vil jeg lige nævne, at der i høringssvarene har været nogle bekymringer omkring §§ 5 og 7, hvor bekymringen går på, at offentlige myndigheder kan få hjemmel til at forlange information om f.eks. forretningshemmeligheder eller lignende, og ligeledes er der bekymring om, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen får mulighed for at offentliggøre informationer fra en gatekeeper-undersøgelse. Jeg håber, at vi får mulighed for at drøfte disse dilemmaer under udvalgsbehandlingen. Med det sagt stemmer Danmarksdemokraterne for forslaget.

Kl. 10:11

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Liberal Alliances ordfører, og det er hr. Lars-Christian Brask.

Kl. 10:11

(Ordfører)

Lars-Christian Brask (LA):

Tak for det, hr. formand. Det er jo et stort og komplekst lovgivnings-sæt, vi har fået her. Og sådan et lovkompleks på knap 1500 sider, der dukker op fredag eftermiddag, og som vi så skal være klar til at have på vores gruppemøde tirsdag for så at stå i salen i løbet af ugen, lægger noget pres på læseevner og evnen til at absorbere et relativt komplekst lovsæt. Men i det her L 37 drejer det sig mest om, hvilken myndighed der skal klare kravene i direktivet, altså det, der kommer fra EU, og det er svært at være politisk uenig i det, så vi støtter det selvfølgelig.

Der er et lille aber dabi – det tror jeg godt jeg må sige fra talerstolen, selv om det ikke er dansk; jeg tror, det er godt nok indført i det danske sprog. Det er det her med, om lovgivningen kan være for vidtgående for nogle af de her gatekeepere og digitale servicere, men i bund og grund støtter vi forslaget. Det er fornuftigt, og med det vil jeg overlade ordet til den næste.

Kl. 10:12

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi siger tak til ordføreren. Vi går videre til Det Konservative Folkepartis ordfører, fru Mona Juul.

Kl. 10:13

(Ordfører)

Mona Juul (KF):

Tak for ordet. Der er nogle lovforslag, som man simpelt hen ikke skal printe ud – det får man ondt i armen af, når man skal slæbe rundt på dem, er jeg nødt til at sige til LA's ordfører.

Nå, så er vi endelig ved at komme i gang med at se med nye øjne på sociale medier og techgiganter som Facebook og Google og TikTok. EU's forordning om digitale markeder foreslås her suppleret med en national mulighed for at assistere Kommissionen med dennes ene håndhævelse af forordningen. Regeringen peger på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen som tilsynsmyndighed, og dette lovforslag har til formål at tildele styrelsen de i lovudkastet omfattede beføjelser for at kunne udføre opgaven.

Det bakker Det Konservative Folkeparti op om, også om at tildele Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen beføjelser til at understøtte Kommissionen i at sikre tilstrækkelig og effektiv håndhævelse af forordningen. Tak.

Kl. 10:14

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Da jeg ikke ser nogen ordfører for Enhedslisten, går vi videre til Radikale Venstres ordfører, fru Katrine Robsøe. Værsgo.

Kl. 10:14

(Ordfører)

Katrine Robsøe (RV):

Tak for det. Jeg tror simpelt hen ikke, at der er nogen grund til, at jeg begynder at fortælle, hvad lovforslaget handler om; det må man sige at der er masser af gode folk der allerede har gjort. I Radikale Venstre bakker vi naturligvis også op om lovforslaget. Vi synes, det er rigtig godt at give Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen nogle muligheder for rent faktisk også at kunne arbejde ind i at styrke intentionerne i forordningen. Så vi støtter lovforslaget. Tak for ordet.

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Jeg ser ikke flere ordførere i salen, så vi går til erhvervsministeren.

Kl. 10:14

udnytter deres dominerende position over for danske virksomheder og brugere.

Lovforslaget giver helt konkret Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen hjemmel til på eget initiativ at foretage undersøgelser af gatekeepernes overholdelse af og forhold til de forpligtelser, de er underlagt. Den slags undersøgelser kan sættes i gang på grund af en klage fra eksempelvis en borger, en bruger, og styrelsen kan også af sig selv igangsætte en undersøgelse. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan så, som det også har været fremme, kræve oplysninger fra virksomheder, hvis de skønner, at det nødvendigt for at komme til bunds med undersøgelsen.

Kl. 10:15

Erhvervsministeren (Morten Bødskov):

Tak for det, formand, og tusind tak for den jo altså totalt positive modtagelse. Det er et vigtigt forslag, som vi har med at gøre i dag, og derfor er jeg glad for, at der er den brede opbakning, som der er. For der er ingen tvivl om, at techgiganterne er en del af vores samfund, og danske virksomheder og borgers hverdag er de også en helt central del af, og det er de jo på både godt og ondt.

Nogle af dem har endda så stor indflydelse, at de kan styre, hvad vi som forbrugere får lov til at se, og ikke mindst, hvad vi ikke får lov til at se, og de kan så at sige bestemme over de, om man vil, digitale byporte. Ligesom byvagten i gamle dage jo kontrollerede, hvem der kunne få lov til at komme ind på markedet i middelalderlandsbyen, ja, så det faktisk det, de her også gør nu. De er blevet, som det også har været omtalt, gatekeepere, og det giver dem en enorm magt, men det giver dem faktisk også et meget stort ansvar. Det er derfor, at vi har behov for at tøjle techgiganterne mere, for de er ikke demokratiske gatekeepere.

De har en enorm indflydelse på vores samfund, men det er ikke dem, der skal styre vores samfund. Det skal vi. Det er os her i Folketinget, som sætter rammerne for, hvad der sker her i Danmark, og har indflydelse på, hvad der sker i EU og længere uden for vores grænser. Det er et problem, når techgiganterne har fået så stor indflydelse på vores samfund, uden at reguleringen så at sige er fulgt med samtidig. Derfor styrker vi mulighederne for at varetage danske virksomheder og borgers rettigheder, når de benytter gatekeepernes digitale platformstjenester.

Jeg vil prøve at fortælle lidt om, hvordan reglerne er i dag, og hvad en gatekeeper egentlig er i den forstand. Gatekeepere er de virksomheder, der i stort omfang og med stor frihed kan bestemme vilkårene for både virksomheder og os brugers adgang til og brug af deres tjenester. De er udbydere, og de har en meget stærk markedsposition, som er vanskelig for konkurrenter at udfordre.

Det er Europa-Kommissionen, der identificerer gatekeepere, og i september udpegede Europa-Kommissionen seks virksomheder som gatekeepere. Det er virksomheder, som jeg vil tro langt de fleste af os kender, der udbyder digitale platformstjenester, som jeg også vil tro de fleste af os bruger. Det er tjenesten, der hedder Alphabet, som ejer Google og YouTube. Så er det Amazon. Der er Apple. Det er ByteDance, som bl.a. ejere TikTok. Det er Meta, der bl.a. ejer Facebook og Instagram. Og så er det Microsoft.

Som reglerne er nu, skal virksomhederne altså overholde en række forpligtelser, som den her EU-forordning, som vi taler om her, fastsætter. Det skal sikre, at de her platforme er åbne og også er udtryk for, om man vil, retfærdige digitale markeder. F.eks. skal Google give danske virksomheder adgang til de data, som bliver genereret, når de bruger deres digitale platforme i deres forretning. Et andet eksempel er, at Apple ikke må forhindre danske virksomheder i at promovere tilbud og indgå kontrakter uden for deres digitale platforme. Og i den her sammenhæng er det alene Kommissionen, som kan håndhæve forordningen om digitale markeder, og Kommissionen kan så fremadrettet udpege flere gatekeepere, altså firmaer som dem, jeg lige har omtalt, hvis betingelserne i øvrigt herfor er opfyldt.

Men som det også har været fremme, mener vi i regeringen, at vi skal gå endnu længere. Derfor supplerer vi lovforslaget og forordningen, så vi får endnu bedre redskaber, hvis techgiganterne

Kl. 10:20

Der er ingen tvivl om, at de techgiganter, som vi har med at gøre i dag, og der kommer temmelig sikkert flere til, for det her område udvikler sig med lynets hast, har en enorm magt, men de har også et kæmpeansvar, og det er meget vigtigt, at vi her fra Folketinget også er vores magt og vores ansvar bevidst i den her sammenhæng. De påvirker os meget, og det vil de også komme til i fremtiden på det, vi kalder det digitale marked.

Det ansvar skal vi tydeliggøre, og det skal vi regulere, og det er det ansvar, vi har. Det skal selvfølgelig ske på en fair måde – en måde, der beskytter bl.a. danske virksomheder mod urimelige vilkår fra techgiganterne. Derfor er det vigtigt, at vi sikrer, at de myndigheder, vi har, altså de danske myndigheder, har de bedste forudsætninger for at bidrage til at løse de problemer, som techgiganterne er for eksempelvis små og mellemstore virksomheder, som det været fremme, og for os som forbrugere.

De her spørgsmål er relevante i dag, og jeg kan med søvngængeragtig garanti sige, at de også bliver endnu mere relevante i fremtiden. Derfor er det her lovforslag vigtigt her og nu, men også i forhold til fremtidig regulering, og derfor er jeg som sagt glad for den meget brede opbakning til forslaget, og jeg ser frem til den videre behandling af forslaget i vores fælles Erhvervsudvalg. Tak for ordet.

Kl. 10:21

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Så vi siger tak til ministeren.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen for denne sag sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget, og hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 38:

Forslag til lov om ændring af lov om realkreditlån og realkreditobligationer, lov om finansiel virksomhed og forskellige andre love. (Realkreditbelåning af havvindmøller, styrkelse af Finans-

tilsynets tilsynsbeføjelser og dækning af motoransvarsforsikringer hos Garantifonden for skadesforsikringselskaber m.v.).

Af erhvervsministeren (Morten Bødskov).
(Fremsættelse 04.10.2023).

Kl. 10:25

Kl. 10:22

Forhandling

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører er Socialdemokratiets ordfører, og det er fru Lea Wermelin. Værsgo.

Kl. 10:22

(Ordfører)

Lea Wermelin (S):

Tak for det. Jeg er normalt ikke på talerstolen, når det drejer sig om forslag på erhvervsområdet, men som klima- og energiordfører har jeg krabbet mig herop i dag, fordi det her lovforslag virkelig har noget med den grønne omstilling at gøre. Hvis vi skal lykkes med det, der er afgørende vigtigt i klimakampen, nemlig tempo, tempo, tempo på bl.a. udbygning af den vedvarende energi, handler det også om et stort byggeprojekt ude på havet. Vi skal have masser af havvind op, både af hensyn til Danmark, men også i forhold til vores europæiske nabolande, og vi regner med med den aftale, vi lavede lige inden sommer, at vi kan producere strøm til omkring 14 millioner danske og europæiske husstande.

Men hvis vi skal det og lægge mere oveni, er det også vigtigt, at vi både sikrer offentlig og privat finansiering. Det er jo lige præcis det, som det her forslag skal hjælpe med, ved at vi gør realkreditfinansiering af havvindmøller mulig, også i vores eksklusive økonomiske zone, og så vil det altså være lettere at få kanaliseret nogle af de private investeringer, som der er så meget behov for, ind i den udbygning, der skal ske. Det vil så også gøre finansieringen så billig som mulig, og det har vi også brug for, for vi skal selvfølgelig bruge vores kroner klogt.

Det er jo altid godt med noget ros af de ting, som ministeren og vi kommer med, og jeg bed mærke i, at Jesper Rangvid, som er professor i finansiering på Copenhagen Business School, udtaler til Børsen: »Det virker som en god idé - næsten som en no brainer. Realkreditten er vores mest brugte form for lånefinansiering af dansk erhvervsliv, og vi står over for kæmpestore investeringer i den grønne omstilling, som bl.a. indeholder en masse vindmøller og havenergi.« Jeg synes i virkeligheden, at det er et stort kvalitetsstempel at få med på det forslag, der kommer her, og forventningen fra ministeriets side er jo også, at lovforslaget kan give mulighed for at øge realkreditudlånet med helt op til 200 mia. kr. Så det er altså rigtig, rigtig store beløb, vi taler om. Så jeg synes, der er grund til at glæde sig over, at den her mulighed kommer.

Derudover er der selvfølgelig også nogle andre ting i lovforslaget, som handler om forbrugerbeskyttelse og en mere robust finansiel sektor, men som trods alt er i en mindre målestok end det, som det her lovforslag primært handler om. Så i Socialdemokratiet kipper vi med flaget og glæder os til at accelerere udbygningen af den vedvarende energi. Tak for ordet.

Kl. 10:25

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Venstres ordfører, og det er fru Anni Matthiesen.

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for det, formand. Jeg vil egentlig gerne bruge dette øjeblik til at belyse tre forskellige områder i det her lovforslag, vi står med nu. For det første er det nødvendigt, at vi som nation styrker vores eksklusive økonomiske zone og skaber de nødvendige rammer for at sikre realkreditfinansiering til danske havvindmøller. Dette skridt er ikke kun afgørende for at fremme vores grønne dagsorden; det skal også være med til at katalysere væksten inden for vindenergiindustrien. Ved at etablere solide finansielle værktøjer og mekanismer kan vi sætte gang i udviklingen af havvindmølleprojekterne.

For det andet er det vigtigt, at vi styrker vores finanstilsyn. Det er vigtigt, at vi sikrer, at tilsynet har de rette beføjelser til at kunne opdage og regulere ulovlige forhold i finansielle virksomheder. Vi synes, at det er et godt initiativ at sikre, at Finanstilsynet har mulighed for at slå ned på kriminalitet, også når det handler om eksempelvis at vildlede investorer med misinformation.

Og endelig, for det tredje, tager vi også et ansvar for at styrket Garantifonden. Vi må sikre, at vi kan beskytte forsikringstagere og skadeslidte, selv i de sjældne tilfælde, hvor forsikringselskaber går konkurs. Det er afgørende, at vi skaber en økonomisk beskyttelse, der kan træde i kraft og sørge for, at ingen borgere eller virksomheder lider uforholdsmæssige store tab i tilfælde af finansielle udfordringer. Dette er en investering i vores samfunds økonomiske sikkerhed og stabilitet.

Disse tre ting, som jeg har valgt at tage med i talen her i dag, er ikke desto mindre vigtige for at kunne sikre større sikkerhed for Danmark og for danske forbrugere. Og derfor støtter Venstre lovforslaget.

Kl. 10:27

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Moderaternes ordfører, og det er fru Charlotte Bagge Hansen.

Kl. 10:27

(Ordfører)

Charlotte Bagge Hansen (M):

Først vil jeg sige tak til min politiske kollega fra Socialdemokratiet for ligesom at fortælle lidt om, hvor vigtig den her omstilling er for Danmark, så vi kan blive selvforsynende med grøn energi, og ikke mindst komme ud på et erhvervseventyr, som vi også kan brede ud til udlandet med vores kompetencer. Og så vil jeg gerne sige tak til min kollega fra Venstre for en god teknisk gennemgang af lovforslagets tre punkter; så jeg kommer ikke til at gå så minutøst til det.

Det her lovforslag er en vigtig del af regeringens strategi for at styrke positionen inden for havvind og understøtte den robuste finansielle sektor. Vi har ambitiøse planer om at udvide Danmarks havvindskapacitet i de kommende år. Dette kræver betydelige investeringer og en klar og tydelig retstilstand, som kan muliggøre realkreditfinansiering af havvindmøller. Der har fru Lea Wermelin også lige gennemgået, hvor vigtigt det er, og at det er en af de bedste og billigste måder, vi kan låne på. Så det er simpelt hen så vigtigt, at vi får det her igennem.

Så med det vil jeg sige, at vi fra Moderaternes side støtter dette lovforslag. Tak for ordet.

Kl. 10:28

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Så går vi til SF's ordfører, og det er hr. Sigurd Agersnap.

Kl. 10:28 Finanstilsynet og garantifond og andre ting, men alt i alt er det et lovforslag, som vi støtter.

Kl. 10:31

(Ordfører)

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for ordet, formand. Lovforslaget handler jo, som også fru Lea Wermelin var inde på, helt overordnet om at sikre realkreditmuligheden for vindmøller i den eksklusive danske zone. Det er store beløb og en stor finansiering til de danske vindmølleparker, som kan sikres ved at give mulighed for realkreditfinansiering. Det tager vi i SF overordentlig positivt imod. Det er afgørende at fjerne de hindringer for grøn omstilling, som findes, og det gælder også i forhold til kapital og finansiering.

Der fremgår af høringssvarene et ønske om også at se på realkreditfinansiering af andre grønne institutioner i den eksklusive danske zone. Jeg kan også læse af høringssvarene, at det er Erhvervsministeriet egentlig åben over for, og der vil jeg bare meddele, at det er vi egentlig også i SF. Det er af kæmpe stor vigtighed for Danmark af, at vi sørger for, at også finansieringsmulighederne og de private finansieringsmuligheder af vindmølleeventyret, også til havs, er muligt.

Dertil indeholder lovforslaget jo også en udvidelse af udpegningsperioden for sagkyndige ved påbud fra 6 måneder til 12 måneder og implementering af et EU-direktiv vedrørende forsikring af motorkøretøjer. Det er forslag, vi tager positivt imod i SF, og som i begge tilfælde vurderes at styrke forbrugersikkerheden.

Så alt i alt kan vi i SF støtte lovforslaget.

Kl. 10:30

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Og vi går videre til Danmarksdemokraternes ordfører, og det er fru Betina Kastbjerg.

Kl. 10:30

(Ordfører)

Betina Kastbjerg (DD):

Tak for det. Som sagt behandler vi L 38 i dag, som igen er et samlelovforslag med ændringer i en række love. Der er i alt 17 ændringer, og det kan nogle gange godt være lidt problematisk, når man samler så mange ændringer i et lovforslag; det kan være lidt uoverskueligt for de høringsberettigede.

Men lovforslaget har bl.a. til formål at gøre det muligt for realkreditinstitutioner at yde realkreditfinansiering til havvindmøller i Danmarks eksklusive økonomiske zone, og det finder vi i Danmarksdemokraterne positivt.

Derudover gennemføres der med lovforslaget nogle ændringer i den finansielle lovgivning, som skal bidrage til forbruger- og investorbeskyttelsen samt styrke og målrette tilsynet på det finansielle område, som også de tidligere ordførere har redegjort for. Så jeg vil blot sige, at Danmarksdemokraterne støtter forslaget.

Kl. 10:31

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Og vi går videre til Liberal Alliances ordfører, og det er hr. Lars-Christian Brask.

Kl. 10:31

(Ordfører)

Lars-Christian Brask (LA):

Tak for ordet. Meget er sagt, så jeg vil gøre det kort. Og det kunne jeg jo gøre ved at sige, at vi støtter lovforslaget, men jeg synes også, det fortjener lidt ros og en medfølgende kommentar.

Den her positive og nyskabende måde at udnytte dansk realkreditfinansiering på er faktisk ret banebrydende og spændende, så hatten af for det. Der er som sagt meget lovtekst, og der er både

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger, og vi går videre til Det Konservative Folkepartis ordfører, og det er fru Mona Juul.

Kl. 10:32

(Ordfører)

Mona Juul (KF):

Tak for ordet. Det er rigtigt, at der er mange elementer i det her lovforslag. Jeg har foreløbig koncentreret mig om, at det nu bliver muligt at realkreditfinansiere havvindmøller i Danmarks eksklusive økonomiske zone. Det bakker Det Konservative Folkeparti naturligvis op om. Med forslaget gennemføres også en række ændringer i den finansielle lovgivning, som øger forbruger- og investorbeskyttelsen samt styrker og målretter tilsynet på det finansielle område. Alt sammen er godt.

De øvrige elementer lyder også umiddelbart som finjusteringer, men jeg kunne godt tænke mig svar på et par forbehold, der tages, i forhold til at skabe klarhed. I Justitsministeriets svar om retsplejelovens regler om tvangsfuldbyrdelse fra høringsnotatet vurderes det, og jeg starter på et citat her, »at mest taler for, at kunstige øer, installationer og anlæg i Danmarks eksklusive økonomiske zone må betragtes som dansk territorium for så vidt angår anvendelsen af retsplejelovens regler om tvangsfuldbyrdelse, når Danmark i medfør af lov om eksklusive økonomiske zoner og i overensstemmelse med folkeretten udøver jurisdiktion over sådanne kunstige øer, installationer og anlæg«.

Men betyder det så, at der er noget, der taler imod? For der starter jo med at stå, at mest taler for. Er der så noget, der taler imod? Og er der nogen grund til, at ministeren ikke ønsker at fjerne lige præcis det udsagn, altså »mest taler for«? Det har jeg før førstebehandlingen også spurgt ministeren om, for jeg har været i dialog med ministeren omkring det her punkt op til førstebehandlingen. Der fremgår også følgende af høringsnotatet, og her starter jeg igen på et citat:

»Det er den umiddelbare vurdering, at panthaver kan indtræde i tilladelsen m.v., men det kræver godkendelse fra Energistyrelsen, og panthaver skal opfylde de samme krav, som bygherre skal opfylde«.

Det ønsker jeg også klarlagt på en måde, så der er fuldstændig klarhed i forhold til retstilstanden og det ikke blot er en umiddelbar vurdering. For det er jo det, der står, altså at det er den umiddelbare vurdering. Desuden er jeg usikker på, hvad der ligger i, og her starter jeg igen på et citat, men jeg laver det kortere den her gang, at »opfylde de samme krav, som bygherre skal opfylde«.

Endelig vil jeg gerne dykke ned i, hvordan vi med forslaget stiller børsnoterede danske forsikrings- og pensionselskaber i forhold til anvendelse af den internationale regnskabsstandard af hensyn til bl.a. investorerne.

Så ja, der bliver nok at se til i udvalgsarbejdet, men jeg håber og tror på, at Det Konservative Folkeparti kan bakke op. Tak for ordet.

Kl. 10:34

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Så kan vi gå videre til Radikale Venstres ordfører, og det er fru Katrine Robsøe.

(Ordfører)

Katrine Robsøe (RV):

Tak for det, hr. formand. Jeg vil faktisk godt starte med at følge op på fru Lea Wermelins sætning »der er en god grund til at glæde sig«. Det mener vi også i Radikale Venstre med det her lovforslag, der sikrer, at dansk realkreditfinansiering rent faktisk også kan bruges til at få udbygget havvindskapaciteten i Danmarks eksklusive økonomiske zone. Det synes vi kun er positivt. Vi har brug for, at der er fuld fart på. Vi har brug for, at alle kræfter sættes ind i den grønne omstilling. Vi har brug for, at Danmark er med helt i front, og der har vi også brug for, at vi understøtter den private finansieringsmulighed her.

Så synes jeg også, der er noget meget, meget fint i, at det ser ud til, at vi er et rimelig samlet Folketing omkring de her ting. Vi har tidligere her i Folketinget, særlig i sidste periode, stået meget samlet partierne på tværs i forhold til at beskytte den danske realkredit, og hvis vi rent faktisk kunne få lov til nu at udvide brugen af den danske realkredit til noget af det, som vi har allermost brug for, så synes jeg, der er noget meget smukt i det.

Jeg har ikke yderligere kommentarer, men vil bare sige, at Radikale støtter lovforslaget.

Kl. 10:35

havvindmøller i EØZ-zonen, altså uden for 12-sømilegrænsen, til en mulighed.

Ud over understøttelsen af det grønne indeholder forslaget justeringer og præciseringer, som styrker retssikkerheden og gennemsigtheden på det finansielle område. F.eks. foreslås det, at de mildeste tilfælde af markedsmanipulation skal kunne føre til en bødestraf i stedet for fængsel. Det kan være, hvis gerningspersonen ikke har haft til hensigt at manipulere markedet, som det er nævnt i forslaget. Samtidig, som det også været fremme, vil vi give Finanstilsynet mulighed for at gribe ind over for ulovlige forhold hurtigere og mere effektivt, f.eks. ved at Finanstilsynet kan nedlægge et forbud mod at give vildledende informationer til investorer. Endelig gennemfører lovforslaget motorkøretøjsforsikringsdirektivet. Det sikrer, at forsikringstagere og skadeslidte får samme økonomiske beskyttelse som hidtil, når et forsikringselskab bliver erklæret konkurs eller træder i likvidation.

Med de her ord ser jeg frem til den videre behandling af forslaget. Der var et par spørgsmål fra De Konservative, og der blev henvist til reglerne om tvangsfuldbyrdelse, herunder reglerne om udlæg og tvangsauktion og reglerne om boligpant. Det er vigtigt at understrege her, at lovforslaget ikke påvirker anvendelsesområdet for de her regler. Det kan vi uddybe og understrege i udvalgsbehandlingen. Det er bare for at sige, at det ikke påvirker anvendelsesområdet for det her, så der er klarhed over de her forhold, men vi uddyber gerne i udvalgsbehandlingen. Det var det.

Kl. 10:36

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det, og der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Så kan vi gå videre til erhvervsministeren.

Kl. 10:36

Erhvervsministeren (Morten Bødskov):

Tusind tak for det, formand, og tusind tak for den, kan man rolig sige, overvejende positive modtagelse af forslaget her. Det er et vigtigt forslag, som flere også allerede har været inde på, og jeg vil prøve at gå lidt i dybden med det, så vi er så oplyste som overhovedet muligt om det her forslag.

Den finansielle lovgivning og regulering skal selvfølgelig sikre ordentlige forhold. Det skal den både for forbrugerne og også for aktørerne, som er på markedet så at sige. Samtidig skal den så også understøtte finansielle virksomheder i deres rolle i den grønne omstilling, og det har flere også været inde på her er helt centralt. Det skal bl.a. ske ved at bidrage til finansiering af vedvarende energikilder, og det hjælper lovforslaget her med til. Det understøtter en robust finansiell sektor og en effektiv forbrugerbeskyttelse, og det gør det samtidig lettere for sektoren at bidrage til den grønne omstilling.

Lad os prøve at starte med den grønne del, om man vil, først. I det her lovforslag handler det om at skabe klare lovgivningsmæssige rammer for realkreditfinansiering af havvindmøller i Danmarks eksklusive økonomiske zone – det, der også hedder EØZ-zonen. Der er ikke nogen tvivl om, at den grønne omstilling kommer til at kræve massive investeringer. Det gør den både fra det offentlige og det private side. Derfor er det afgørende, at lovgivningen er klar, og at den er entydig, f.eks. at det er tydeligt, at havvindmøller i den her EØZ-zone kan realkreditbelånes – det er som det, som lovforslaget giver mulighed for – og at vi i det hele taget har fokus på, at opførelsen af nye energianlæg kommer til at kræve store investeringer, også fra private aktører. Det er det, det her forslag er med til at gøre.

Forslaget er nemlig en del af en hel række forslag, som skal være med til at understøtte udbygningen af havvindenergi. Det er forslag, der står brede flertal i Folketinget bag, og det er godt, fordi det som sagt er enorme investeringer, vi står over for. Det indebærer bl.a., at vi selvfølgelig skal være med til at sikre de bedste finansieringsmuligheder, f.eks. ved som sagt at gøre realkreditbelåningen af

Kl. 10:40

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det, og der er ikke nogen korte bemærkninger. Vi siger tak til ministeren.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget, og hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 39:

Forslag til lov om kreditservicevirksomheder og kredittøbere.

Af erhvervsministeren (Morten Bødskov).

(Fremsættelse 04.10.2023).

Kl. 10:40

Forhandling

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører er fra Socialdemokratiet, og det er fru Fie Hækkerup. Værsgo.

Kl. 10:41

(Ordfører)

Fie Hækkerup (S):

Tak for det. Lovforslaget her har baggrund i NPL-direktivet, non-performance loan-direktivet, og understøtter udviklingen i et marked af misligholdt gæld, misligholdte lån, som er udstedt af kreditinstitutter, som f.eks. bankerne, og som så kan videresælges til kreditservicevirksomheder. Det gør, at kreditservicevirksomheder, som har en høj ekspertise i at varetage inddrivelse af misligholdt gæld, kan afhjælpe bankers potentielle pukler af misligholdt gæld og på den

måde faktisk frigive kapital, som bankerne så kan bruge til nye udlån. Med lovforslaget her laver vi altså en ny lov om regulering af de såkaldte kreditservicevirksomheder og kredittøbere. Det mener vi i Socialdemokratiet er vigtigt, fordi det understøtter, at vi har en robust finansiel sektor i Danmark.

I Socialdemokratiet er vi i forbindelse med det her lovforslag som altid optaget af beskyttelsen af forbrugerne, de i lovtæksten såkaldte låntagere. Vi er derfor også glade for, at lovforslaget indeholder elementer om beskyttelse af låntagerne, som vil få overflyttet deres lån fra et kreditinstitut til en kreditservicevirksomhed. Det gælder bl.a., at kreditservicevirksomhederne skal tage højde for låntagernes økonomiske situation, at de skal behandle låntagerne ordentligt og respektere deres privatliv, og at låntagerne får at vide, at deres lån bliver flyttet og i øvrigt bliver gjort opmærksomme på, hvad deres rettigheder er, ligesom at der stilles krav om ledelsesmedlemmerne i kreditservicevirksomhedernes såkaldte egnethed og hæderlighed, som vi kalder det, og at der stilles krav om whistleblowerordningen for kreditservicevirksomhederne.

Endelig kan det også nævnes, at der stilles krav til, at de her kreditservicevirksomheder skal have tilladelse af Finanstilsynet, for at sikre, at virksomhederne også reelt har den høje ekspertise. Samtidig vil det også være Finanstilsynet, som vil føre kontrol med virksomhederne.

Endelig kan jeg sige, at Socialdemokratiet støtter forslaget. Tak.

Kl. 10:43

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Venstres ordfører, og det er fru Anni Matthiesen.

Kl. 10:43

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for det, formand. Dette lovforslag vedrører håndteringen af misligholdte lån udstedt af kreditinstitutter. Formålet med lovforslaget er at fremme udviklingen af et marked for salg af misligholdte lån. Et sådant marked kan ikke kun hjælpe med at reducere mængden af misligholdte lån i kreditinstitutterne, men også frigøre kapital i disse institutter, hvilket er afgørende for at muliggøre sundere udlån og understøtte både vækst og beskæftigelse i vores samfund. For at sikre, at dette marked fungerer effektivt og beskytter låntagere, fastsætter dette lovforslag rammer for en ordentlig beskyttelse af låntagere og deres rettigheder. Det omfatter krav om, at virksomheder, der er involveret i overførelser af misligholdte lån, behandler låntagerne fair og omhyggeligt og tager hensyn til deres finansielle situation. Især låntagere skal have deres privatliv respekteret. Endvidere er der krav om, at låntagere oplyses om overførelsen og om deres rettigheder, inden gældsinddrivelse påbegyndes. Vi er altså her med til at sikre, at låntagerne beskyttes og behandles retfærdigt, samtidig med at vi reducerer mængden af misligholdte lån. Venstre støtter lovforslaget.

Kl. 10:44

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Moderaternes ordfører, og det er fru Charlotte Bagge Hansen.

Kl. 10:45

(Ordfører)

Charlotte Bagge Hansen (M):

Tak for ordet. Det her lovforslag er nødvendigt for at fremme udviklingen af et sundt og velfungerende marked, der kan håndtere misligholdte lån udstedt af kreditinstitutter. På den måde kan vi nemlig

forhindre, at der sker en ophobning af misligholdte lån hos kreditinstitutterne. Derfor skal der skabes en effektiv og betryggende regulatorisk ramme, som er med til at fjerne hindringer for overførelse af misligholdte lån fra kreditinstitutter til kredittøbere. Lovforslaget vil også bidrage til en finansiell stabilitet ved bl.a. at forhindre overdriven ophobning af misligholdte lån hos kreditinstitutterne. Hermed styrker vi den finansielle sektors robusthed og øger den generelle finansielle stabilitet. Herudover frigives kapital, når kreditinstitutterne kan sælge deres misligholdte lån, hvilket kan bidrage til, at denne kapital kan bruges til nye lån, økonomisk vækst og beskæftigelse.

Et centralt punkt i lovforslaget handler om forbrugerbeskyttelsesregler. Udviklingen af et marked for misligholdte lån vil skabe bedre beskyttelse for låntagerne. Markedet vil nemlig frigøre kapital fra kreditinstitutter til sunde udlån. Herudover fastlægger lovforslaget rammer, der effektivt beskytter låntagere og deres rettigheder. Dette sker, når virksomheder skal behandle låntagere retfærdigt og respektfuld ved bl.a. at tage hensyn deres økonomiske situation og informere dem om deres rettigheder før gældsinddrivelse.

Et andet centralt punkt omhandler regulering af tilsyn med kreditinstitutterne og kredittøbere. For at etablere en sund og reguleret struktur kræver lovforslaget, at kreditservicevirksomheder skal have tilladelse fra Finanstilsynet. Tilladelsen sikrer, at virksomheder har nødvendig ekspertise og udfører deres aktiviteter forsvarligt. Samtidig bliver virksomheden underlagt tilsyn af Finanstilsynet med nye beføjelser tilsvarende dem, som Finanstilsynet har over for andre finansielle aktører.

Dette lovforslag er en nødvendig og positiv udvikling for vores økonomi. Lad os med dette forslag styrke den finansielle sektor, beskytte låntagerne og fremme økonomisk vækst. Tak for jeres opmærksomhed.

Kl. 10:47

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi kan gå videre til SF's ordfører, og det er hr. Sigurd Agersnap.

Kl. 10:47

(Ordfører)

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for ordet, formand. Man kan jo spørge sig selv, om vi med inkassolovene i Danmark ikke i forvejen har et marked for sekundær opkrævning af lån og på kreditområdet. Men det er jo sådan, at når EU har gennemført NPL-direktivet, er der en række krav til, hvordan vi i Danmark skal sikre et reguleret marked for kredit. For os er det afgørende, at det marked ikke bliver forrået, og at det ikke bliver et hårdt marked uden hensyntagen til låntagerne og forbrugerne. Derfor er vi glade for en minimumsimplementering af direktivforpligtelserne og samtidig også for, at man strammer op på forbrugerbeskyttelsen. Vi har noteret os, at der er positive hørings svar fra forbrugerombudsmanden, at der sikres krav til ordentlig information til forbrugerne, når misligholdte lån gives videre eller sælges videre, og dertil er der en række andre forbrugerbeskyttelser. Det synes vi er afgørende, og det vil vi følge videre på i udvalgsbehandling af lovforslaget. Vi tager dog grundlæggende positivt imod regeringens implementering af NPL-direktivet og dermed også det her lovforslag.

Kl. 10:49

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi siger tak til ordføreren. Vi går videre til Danmarksdemokraternes ordfører, fru Betina Kastbjerg.

Kl. 10:49

Kl. 10:52

(Ordfører)

Betina Kastbjerg (DD):

Tak for det. L 39, som vi behandler her, skal være med til at styrke vores finansielle sektor. Med lovforslaget gennemføres et EU-direktiv og Rådets direktiv om kreditservicevirksomheder og kreditkøbere. Formålet er at fastlægge fælles europæiske regler samt fremme udviklingen af et sekundært marked for misligholdte lån udstedt af kreditinstitutter. Ved at lette overførslen af misligholdte lån fra kreditinstitutter til kreditkøbere kan vi sikre, at inddrivelse sker i en kreditvirksomhed, der også har ekspertise til at håndtere kreditaftalen. Aftalen skal samtidig beskytte låntagerne og deres rettigheder, så aktørerne skal behandle låntagerne redeligt og respektere deres privatliv.

Danmarksdemokraterne støtter forslaget.

Kl. 10:49

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi siger tak til ordføreren. Og vi kan gå videre til Liberal Alliances ordfører, hr. Lars-Christian Brask.

Kl. 10:50

(Ordfører)

Lars-Christian Brask (LA):

Tak for ordet, formand. L 39 er jo en konsekvens af EU-retten og et behov for et nyt regelsæt, så det er jo svært at sige så meget om det. Det er rammende, som det skal være, så i Liberal Alliance støtter vi lovforslaget.

Kl. 10:50

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Vi går videre til Det Konservative Folkepartis ordfører, fru Mona Juul.

Kl. 10:50

(Ordfører)

Mona Juul (KF):

Tak for ordet. Det er rigtig godt, at et kreditinstitut kan overføre kreditaftaler til en kreditkøber, for en kreditservicevirksomhed har mange gange bedre forudsætninger for at håndtere og forvalte kreditaftalen. Som jeg forstår det her forslag, er formålet også at fremme lige præcis den udvikling, altså at fremme, at misligholdte lån, der er udstedt af kreditinstitutter, kan varetages af kreditservicevirksomheder. Ved at forbedre mulighederne for kreditinstitutternes salg af misligholdte lån kan overdrevne bunker af lån her også forhindres og dermed i langt højere grad sikre en robusthed i den finansielle sektor og sikre, at den finansielle stabilitet øges, bl.a. fordi meget mindre misligholdt gæld hos kreditinstitutterne vil frigive kapital, der jo så kan bruges til at fremme långivningen af nye aktiviteter.

Jeg noterer mig, at såvel Forbrugerombudsmanden som Finans Danmark som udgangspunkt er godt tilfredse med det her lovforslag, men jeg noterer mig også, at der er nogle hængepartier, og at Dansk Inkasso Brancheforening peger på en række problemstillinger, f.eks. om der reelt er tale om inkasso, og hvad så med praksis om god inkassoskik? Det gør mig en lillebitte smule i tvivl om, hvorvidt lovforslaget rammer den rigtige balance, og jeg vil faktisk foreslå udvalget, at vi får en teknisk gennemgang i Erhvervsudvalget, og så er jeg sikker på, at vi derefter fra Det Konservative Folkepartis side også kan støtte forslaget.

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Radikale Venstres ordfører, og det er fru Katrine Robsøe.

Kl. 10:52

(Ordfører)

Katrine Robsøe (RV):

Tak for det. I Radikale Venstre synes vi også, at det her lader til at være et rigtig fint lovforslag. Det er vigtigt at understrege, at der jo ikke er nogen, der vinder, hvis der er misligholdt gæld og misligholdte lån. Det gør hverken låntageren eller udlåneren, og derfor synes vi, det er rigtig fint, hvis vi rent faktisk kan gøre det bedre der. Det er også rigtig vigtigt for Radikale Venstre, at vi rent faktisk sikrer låntagernes rettigheder, og at de bliver behandlet ordentligt, også i overdragelsen til at nogle andre står for indkrævningerne. Jeg synes, det er et fint forslag fra fru Mona Juul i forhold til at få en teknisk gennemgang i udvalget, så der ikke er nogle ting, der står ubesvaret. Men umiddelbart støtter Radikale Venstre i hvert fald også lovforslaget.

Kl. 10:53

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Så kan vi gå videre til erhvervsministeren.

Kl. 10:53

Erhvervsministeren (Morten Bødskov):

Tusind tak for det, formand, og tak for de meget positive meldinger på lovforslaget. Lovforslaget, vi behandler nu, har jo til formål at fremme udviklingen af et marked for håndtering af misligholdte lån, som det også har været fremme. Det er så lån, der er udstedt af kreditinstitutter. Det sker ved at indføre en ny regulering af såkaldte kredit-servicevirksomheder og også af kreditkøbere. Det vil vi gerne, fordi det kan være med til at forhindre ophobningen af misligholdte lån hos kreditinstitutterne, og fordi, som det også har været fremme, det kan frigøre kapitalinstitutterne til nye udlånsaktiviteter. Dermed understøtter lovforslaget jo vækst og beskæftigelse i vores samfund som sådan, og det understøtter så også en robust finansiell sektor og øger dermed også den finansielle stabilitet.

Lad mig prøve at fremhæve de centrale punkter i lovforslaget. Først og fremmest er det jo også rigtigt, som det har været fremme, at vi forstærker forbrugerbeskyttelsesreglerne, for et godt marked kræver en god regulatorisk ramme, der understøtter en ordentlig beskyttelse af låntagerne i forbindelse med overførslen af misligholdte lån. Derfor fastsætter lovforslaget rammer, som giver en effektiv beskyttelse af låntagerne og også af deres rettigheder. Der stilles bl.a. krav om, at virksomhederne behandler låntagerne på en fair og omhyggelig måde og f.eks. tager hensyn til deres finansielle situation. Virksomhederne skal også altid handle i god tro, det vil sige behandle låntagerne redeligt og også respektere deres privatliv.

Derudover er der krav om og at virksomhederne forud for en første gældsinddrivelse oplyser låntagerne om bl.a. den overførsel, der har fundet sted, og i den sammenhæng også om låntagernes rettigheder. For at sikre et godt og gennemsigtigt rammeværk, om man vil, stilles der med lovforslaget også krav om, at realkredit-servicevirksomhederne skal have tilladelse af Finanstilsynet. Tilladelsen skal så være med til at fremme, at virksomhederne har den nødvendige ekspertise, og at de rent faktisk kan udføre de her aktiviteter forsvarligt. Desuden bliver virksomhederne underlagt et tilsyn, altså tilsynet af Finanstilsynet. Det er selvfølgelig vigtigt, at det er et effektivt tilsyn, og derfor får Finanstilsynet også med lovforslaget tillagt beføjelser svarende til de beføjelser, som Finanstilsynet har i

dag i forhold til andre aktører på det finansielle område. Et marked for misligholdte lån kan som sagt være med til at frigøre kapital, og det kan være med til at skabe endnu mere vækst og velstand i vores samfund, men det kræver naturligvis en ramme, og det er den, vi fastsætter med det her lovforslag. Det kræver, at det foregår ordentligt og rimeligt. Forslaget giver som sagt så en god og gennemsigtig ramme for det marked, der nu bliver forbedret. Med de ord ser jeg frem til behandlingen af lovforslaget i Folketinget.

Vi kommer selvfølgelig gerne i udvalget, det er klart, men de nye regler – og det er det, der er pointen – gælder alene inddrivelse af fordringer, der stammer fra penge- og realkreditinstitutter og ikke nødlidende fordringer generelt som i inkassoloven. Det er det, der er skillelinjen, og det kan fru Mona Juul også se i høringssvarene. Det er det, vi har svaret der, men det uddyber vi selvfølgelig meget gerne, hvis der er yderligere behov for det i udvalget. Tak for ordet, formand.

Kl. 10:57

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi siger tak til ministeren.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 27:

Forslag til lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 04.10.2023).

Sammen med dette punkt foretages:

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 28:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen, barnets lov, lov om socialtilsyn og forskellige andre love. (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 04.10.2023).

Kl. 10:58

Forhandling

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører er fru Astrid Krag. Værsgo.

Kl. 10:58

(Ordfører)

Astrid Krag (S):

Tak for det, formand, og tak for ordet. Alle danske børn har krav på at modtage et undervisningstilbud, hvor de kan lære noget, hvor de trives, og hvor de bliver mødt med positive forventninger, for i skolen skabes fundamentet for et godt liv, både når man lærer at læse og skrive og regne, og når man indgår i et klassefællesskab og bliver klogere sammen. Alt det gælder selvfølgelig, uanset om man går i en almindelig folkeskole, eller om man har brug for den

specialundervisning, som tilbydes på anbringelsessteder og i dagbehandlingstilbud.

De anbragte børn og unge har selv gennem bl.a. De Anbragtes Vilkår har i mange år råbt op om mangler i undervisningen af de mest udsatte børn og om, hvad det betyder for en, når man i forvejen kæmper i livet, at man bliver mødt af et system, der ikke tager ens ret til undervisning alvorligt nok.

Undersøgelser har da også bakket De Anbragtes Vilkårs oplevelser op. Det har i flere tilfælde vist sig, at den specialundervisning og pædagogiske bistand, som børnene og de unge har modtaget, ikke har levet op til, hvad den burde. Med andre ord har de børn og unge ikke modtaget den kvalitet i undervisningen, som de har krav på. Det duer jo ikke, og det duer særligt ikke, når vi ved, at uddannelse er så afgørende for anbragte og udsatte børn og unge, som det nu er. Uddannelse er en vigtig ressource til alle børn – det ved vi – men det bliver kun endnu vigtigere, når man starter livet i en udsat position.

I dag skal vi så sambehandle to lovforslag – effektive, som vi er her fredag den 13. – som udmønter hver sin del af en vigtig og bred aftale, vi indgik sidste år: Aftalen om »Børnene Først« her på undervisningsområdet. Formålet med de to lovforslag, vi behandler, er at rette op på de forhold i specialundervisningen for børn og unge, der er anbragt eller er i dagbehandling, som ikke har været i orden.

Behandlings- og specialtilbud skal også levere undervisning af god kvalitet. Det er ikke sådan noget sekundært eller noget, der lige kan ordnes med venstre hånd ved siden af den sociale opgave. Det understreger vi med rammerne i lovgivningen her og i øvrigt også med en ny betegnelse i lovgivningen, så dagbehandlingstilbud fremover bliver kaldt for behandlings- og specialundervisningstilbud for at understrege betydningen af undervisningen. Og i forlængelse af »Børnene Først« og Barnets lov, hvor børnenes eget perspektiv har været afgørende, så har vi ændret terminologien flere steder i lovgivningen, så børnene kan føle sig mere tilpasse med de ord, vi voksne bruger om dem – det er trods alt deres liv. Det betyder konkret i sagen her, at vi med lovgivningen ændrer sprogbroen, så døgninstitutioner og opholdssteder fremover hedder børne- og ungehjem, fordi alle børn har fortjent et kærligt hjem og ikke bare en institution eller et sted, som den gamle betegnelse beskrev det.

Vi pålægger behandlings- og specialundervisningstilbud at indgå kvalitetsaftaler med kommunen, så det fremover bliver kommunalbestyrelsens ansvar, at tilbuddet har den nødvendige ekspertise og viden til at levere en undervisning med høj kvalitet til børn og unge med særlige behov. Specialundervisningen vil fortsat omfatte undervisning i folkeskolens fag og fagområder, men kan i højere grad tilrettelægges under hensyn til elevens forudsætninger for læring med sigte på at afhjælpe eller begrænse de vanskeligheder, der måtte være, hvad end de er fysiske, psykiske eller sproglige.

Med lovforslagene her styrker vi også både statens og kommunernes tilsyn med specialundervisning og anden socialpædagogisk bistand. Det har desværre også vist sig at være noget, der er god grund til; så det er godt, at vi gør det. Endelig sikrer vi med lovforslaget, at reglerne omkring skærpede underretningspligt for fagpersoner fremover kommer til også at gælde fuldt ud på de frie grundskoler, på efterskoler og frie fagskoler. Vi skylder børn, at de har den samme beskyttelse alle steder.

Jeg håber rigtig, rigtig meget, at lovforslagene her bringer os i mål med det, der er vores ønske og intention, nemlig at sikre en bedre undervisning for nogle af de børn og unge, som har fået den allersværeste start på livet. Det har de krav på. Uddannelse er noget af det helt afgørende, og vi skal understøtte, at alle børn, og især dem, der har haft det sværest, får de bedste forudsætninger for et godt liv. Det skal vi kunne levere på som samfund, ikke bare i vores folkeskole, men også når børnene modtager undervisning andre steder. Vi bakker altså varmt op om lovforslagene her fra Socialdemokratiets side.

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Venstres ordfører, og det er fru Anni Matthiesen.

Kl. 11:02

nogle af samfundets mest sårbare, og vi skylder dem at give dem de redskaber, som de har brug for, for at kunne bryde de udfordringer, som de jo uforstyldt er havnet i, så også de har gode livsmuligheder. Det er vores ansvar som beslutningstagere at sikre, at rammerne er til stede for, at de her børn også kan få en uddannelse af høj kvalitet, som kan bane vejen for en bedre fremtid for dem, og derfor er jeg glad for, at vi i dag førstebehandler L 27 og L 28, der skal styrke undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge.

Kl. 11:02

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for det. Som den tidligere ordfører også sagde, behandler vi jo nu to lovforslag, som begge skal være med til at styrke undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge. Lovforslagene her står faktisk på skuldrene af en meget bred politisk aftale, som blev indgået tilbage i 2022, hvor vi netop blev enige om at sikre kvaliteten i undervisningen for den her gruppe af børn og unge. På samme måde som der er store krav til kvaliteten af undervisningen i folkeskolen, skal vi også sikre det for anbragte børn og unge. De skal have de bedste forudsætninger, også selv om de så ikke kan gå i en almindelig folkeskole, men i en specialskole eller i en specialklasse.

Vi skal sikre, at de undervisningstilbud, vi kan tilbyde, også understøtter en videre skolegang, med gode tilbud, der kan hjælpe med at bære de unge ud af deres udsathed, så de på lige fod med andre unge kan komme til at gennemføre en ungdomsuddannelse. De sproglige justeringer, der lægges op til i lovforslaget, er også med til at understøtte det formål, at det er for de unges bedste, at vi skal sikre en god undervisning. »Dagbehandlingstilbud« ændres her i lovforslagene til »behandlings- og specialundervisningstilbud« for at gøre det helt klart, at tilbuddet har to formål, hvor vi altså skal øge kvaliteten af undervisningen, og »anbringelsesstedet« ændres til »børne- og unge-hjem«. For som der også blev sagt i den sidste ordførertale, er netop det med nu at kalde det for et hjem utrolig vigtigt.

Centralt i de her to lovforslag er også kommunens rolle. Beliggenhedskommunen skal være med til at kvalitetssikre tilbuddene, og kommunerne skal være med til at indgå kvalitetsaftaler med institutionerne på samme måde, som de jo også fører tilsyn med kvaliteten i deres folkeskoler.

Med lovforslagene her tager vi et rigtig vigtigt skridt for at forbedre og kvalitetssikre undervisningen for udsatte børn og unge. Så Venstre støtter naturligvis lovforslaget.

Kl. 11:05

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Moderaternes ordfører, og det er hr. Rasmus Lund-Nielsen.

Kl. 11:05

(Ordfører)

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Tak for det, formand. I onsdags præsenterede regeringen et nyt udspil, der skal styrke kvaliteten i vores folkeskole. Overliggeren for det udspil er, at alle børn fortjener en god skolegang, der kan styrke deres videre færd i livet. Den overligger skal også gælde for børn, der er anbragte og sårbare på forskellige måder, så også de får en god skolegang.

Undervisningen på anbringelsessteder og i dagbehandlingstilbud har været kritiseret. De her såkaldte interne skoler er blevet kritiseret af bl.a. Ombudsmanden. De interne skoler er jo skoletilbud, der skal sikre, at også anbragte og sårbare og udsatte børn får den fornødne undervisning af en høj kvalitet, og de her interne skoler har altså ikke vist sig at leve op til kravene. Det er som nævnt blevet påpeget af Ombudsmanden, at kvaliteten har været mangelfuld og utilstrækkelig, og det er jo kritisabelt og uacceptabelt, da anbragte børn er

Vi skal hjælpe udsatte børn, og det er en mærkesag for Moderaterne. De to lovforslag udmønter dele af en bred aftale, der skal sikre, at det fremover er den enkelte kommune, der har myndighedsansvaret for tilbuddene, og de skal fremover indgå i beliggenhedskommunens skoletilbud som et særligt tilbud ved siden af det kommunale skolevæsen, der også tilbyder støttende indsatser i form af behandling og pædagogisk støtte, og med lovforslaget udskifter vi desuden betegnelsen »anbringelsessted« til »børne- og unge-hjem«. Ligesom vi fremover også vil kalde de her dagbehandlingstilbud for behandlings- og specialundervisningstilbud, har det altså noget at sige, hvilke ord vi bruger, og »hjem« er altså noget, der har nogle bedre associationer end »anbringelsessted«.

Derudover styrker vi både statens og kommunernes tilsyn med tilbuddene, og det mener jeg også er vigtigt, da det jo er med til at sikre, at kvaliteten lever op til de krav, der er, for alle børn har krav på et undervisningstilbud af høj kvalitet. Med det her lovforslag styrker vi undervisningen for anbragte og udsatte børn, og derfor støtter Moderaterne forslaget. Tak for ordet.

Kl. 11:08

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Der er ikke nogen korte bemærkninger, og vi siger tak til ordføreren. Så kan vi gå videre til SF's ordfører, og det er fru Astrid Carøe, står der her. Nej, undskyld, vi skal lige have et andet navn på.

Vi giver ordet til SF's ordfører, fru Charlotte Broman Mølbæk. Værsgo.

Kl. 11:08

(Ordfører)

Charlotte Broman Mølbæk (SF):

Tak for det. Det er sandt, at det ikke er fru Astrid Carøe, der er her i dag. Jeg assisterer som ordfører på området.

Uddannelse er en vigtig bro gennem barndommen og frem mod voksenlivet. Alle børn og unge har ret til undervisning af god kvalitet og i de rigtige rammer. Det gælder ikke mindst anbragte og udsatte børn, som i forvejen arbejder mod og kæmper med kriser og belastninger og måske har brug for ekstra støtte og fleksibilitet. Derfor er SF også med i aftalen fra marts 2022 om at styrke undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge, som disse to lovforslag, L 27 og L 28, udmønter de lovgivningsmæssige dele af. Med aftalen og lovforslagene forsøger vi at rette op på de forhold på de interne skoler, som der har været løbende kritik af, for det er naturligvis uacceptabelt, at både Ombudsmanden og Rambøll har påpeget, at kvaliteten af undervisningen på nogle af de interne skoler er mangelfuld og utilstrækkelig, og at eleverne ikke modtager den undervisning, de har krav på efter folkeskoleloven. Det er helt afgørende at gøre det bedre og have højere ambitioner på udsatte børns vegne.

Med lovforslagene styrker vi derfor kvaliteten med krav om, at der på behandlings- og specialundervisningstilbud indgås en kvalitetsaftale, der omfatter både undervisningstilbuddet og den del af tilbuddet, der yder indsatser efter lov om social service og barnets lov, med beliggenhedskommunen, ligesom der stilles krav til samarbejde med det lokale skolevæsen og socialforvaltningen. Beliggenhedskommunen får samtidig et samlet myndighedsansvar for tilbuddene, som skal indgå på lige fod med øvrige folkeskoletilbud i kommunen, og beliggenhedskommunen har nu mulighed for at indgå aftale med

socialtilsynet om at føre tilsyn med kvaliteten af støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling.

Jeg kan se i høringssvarene, ligesom jeg også har set flere indlæg i pressen, at en række organisationer har bekymret sig vedrørende tilsynsmodellen. I SF ser vi egentlig også gerne, at vi bredt set kigger på, hvordan vi fører tilsyn, og hvordan vi får den bedste model, så tilsynene taler sammen. Vi ved da også, at tilsynsmodellen var en af de ting, der virkelig blev diskuteret, dengang vi lavede en aftale, og at der som oftest har været tale om det muliges kunst og flere hensyn, der skulle gå op i en højere enhed. Men jeg vil opfordre til, at vi i forbindelse med evalueringen af aftalen om et par år er særlig opmærksomme på, hvordan tilsynsmodellen har fungeret, ligesom jeg vil opfordre til, at vi evaluerer det løbende.

Så er der en anden, men ikke desto mindre lige vigtig ting. Det omhandler elevernes mulighed for medbestemmelse på skolerne og demokrati. For så vidt jeg forstår, er der noget uklarhed om, i hvilket omfang eleverne på skolerne, de interne skoler, har mulighed for at danne elevråd med de her lovforslag. Jeg er godt klar over, at nogle interne skoler simpelt hen er for små til, at der kan dannes elevråd, og derfor vil vi rigtig gerne, at et af initiativerne i aftalen fra 2022 betyder, at der bliver udsat midler til at udvikle og gennemføre forskellige indsatser til elevinddragelse på de interne skoler. Men der vil også være flere interne skoler, som er store nok til at danne elevråd, og derfor ønsker vi også, at det bliver en mulighed, og det kommer vi til at følge i det udvalgsarbejde, der kommer. For det er lige så vigtigt for lige præcis de her elever, når der er mulighed for det, at de også har mulighed for at have medbestemmelse på deres skoletilbud og agere demokratisk. Det er vigtigt i vores demokratiske samfund.

Sidst vil jeg påpege, at de her lovforslag omhandler specialundervisningstilbud og interne skoler, og det er rigtig godt, at vi får styrket kvaliteten, men rigtig mange anbragte børn går også i den almindelige folkeskole, og vi skal se på, hvordan vi støtter dem bedst muligt.

SF støtter lovforslaget, men vi mener som sagt, at elever på interne skoler bør have mulighed for at danne elevråd, og det håber vi meget at ministeren vil være med til at se på. Tak for ordet.

Kl. 11:12

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi siger tak til ordføreren. Og vi kan gå videre til Danmarksdemokraternes ordfører, og det er fru Karina Adsbøl.

Kl. 11:12

(Ordfører)

Karina Adsbøl (DD):

Tak for det, formand. Som det er sagt, behandler vi i to lovforslag i dag, og der er rigtig mange elementer i dem, så jeg kan allerede nu sige, at jeg ikke når at komme ind på dem alle sammen. Men med lovforslagene ønsker man at styrke undervisningstilbuddet for anbragte og udsatte børn og unge, og det ønske deler vi også i Danmarksdemokraterne. En vellykket skolegang er af stor betydning, også for anbragte børn og unges skolegang, men desværre ser vi, at anbragte børn ofte har skoleskift og lange perioder uden skolegang. Når et barn eller en ung skifter anbringelsessted, følger der ofte skoleskift med, og der er også ofte lange perioder, hvor barnet eller den unge ikke har et skoletilbud. Det er vigtigt, at anbragte unge ikke bliver kastebold i skolesystemet, men at man sikrer dem stabilitet i anbringelsen og i deres skolegang. Forskning viser, at undervisning er afgørende for, at de mest sårbare børn og unge trives fagligt, personligt og socialt, samt at de får et godt voksenliv. Alle børn har ret til undervisning af høj kvalitet og af en uddannet lærer.

Så har jeg også læst høringssvarene minister, og bl.a. Børns Vilkår skriver: »Børns Vilkår hæfter sig ved, at der med lovforslaget

lægges op til en ændring af visitation af undervisning til børn og unge, der er anbragt. Beliggenhedskommunen skal godkende handlekommunens indstilling til skoleanbringelse. Bekymringen er, at beliggenhedskommunen i langt de fleste tilfælde ikke har kendskab til barnet eller den unge, og dermed ikke har en reel mulighed for at vide, hvad barnets eller den unges behov er. Man kan frygte, at visitationen kommer til at hvile på økonomi snarere end fagligt hensyn til det enkelte barns uddannelsesbehov«.

Der vil jeg bare sige, at det jo er en bekymring, vi skal være opmærksom på, og det er sådan set også den bekymring, som dansk erhverv rejser, når de bemærker, at der på side 115 i lovforslaget står, at barnets tarv altid vil skulle indgå med en vægt ved kommunalbestyrelsens beslutning om en sådan henvisning. Her anbefaler Dansk Erhverv, at det tydeliggøres, hvordan det sikres, at det er barnets tarv og ikke kommunens økonomiske hensyn, som får betydning for, om et barn henvises til det rette tilbud. Det er jo en problemstilling, som jeg tror de fleste herinde kender, netop i forhold til økonomien, der spiller en rolle, fremfor at man måske bliver visiteret til det rigtige tilbud. Der kunne jeg godt tænke mig at høre, når ministeren kommer på talerstolen, hvordan ministeren vil imødekomme denne bekymring, der rejses.

Det fremgår, at den børnefaglige undersøgelse skal afsluttes, senest 4 måneder efter kommunalbestyrelsen er blevet opmærksom på, at en barn eller en ung kan have behov for særlig støtte. Og her ved vi, at der også er store udfordringer. Derfor vil jeg høre ministeren, om ministeren påtænker at tillade brugen af private leverandører, såfremt kommunen vurderer, at de ikke kan nå at afdække behovet inden for 4 måneder.

Så er der Danske Handicaporganisationer, som rejser den bekymring, der vedrører tilsynet, og de ser et behov for en bedre kontrol med kvaliteten for anbragte børn og unge på landets special- og dagbehandlingstilbud, hvilket de anerkender lovforslaget imødekommer. Dog er de bekymret for, at der med lovforslaget lægges op til, at beliggenhedskommunen skal føre tilsyn med kvalitetsaftalerne. De finder det problematisk, hvis kommuner skal indgå kvalitetsaftaler og føre tilsyn med egne tilbud.

Et element i lovforslaget er, at staten skal føre tilsyn med, at kommunerne indgår kvalitetsaftaler, samt at tilbuddet overholder kravene i kontrakten. De foreslår også, at ministeriet kunne overveje en løsning, der sikrer den nødvendige armslængde mellem udbyder, køber og tilsynsmyndighed, og at det eksempelvis kunne være ved at lade staten have det direkte tilsyn, og det vil jo også samtidig lette bureaukratiet. Jeg kunne godt tænke mig at høre ministerens holdning til det også.

Men det er godt og positivt, at de her lovforslag bliver evalueret, for alt for tit er det en mangelvare. Det er vigtigt for os, at vi følger op på implementering, og hvordan det kommer til at foregå i praksis, netop også hvordan loven bliver udmøntet i praksis. Danmarksdemokraterne stiller sig positivt over for de her lovforslag og ser frem til den videre behandling og ser også frem til ministerens besvarelse af de spørgsmål i forbindelse med de udfordringer, der har været i høringssvarene. Og så vil jeg sige tak for ordet.

Kl. 11:17

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi siger tak til ordføreren. Vi kan gå videre til Liberal Alliances ordfører, og det er fru Helena Artmann Andresen.

Kl. 11:17

(Ordfører)

Helena Artmann Andresen (LA):

I politik skal man kunne gå på kompromis, og det er ingen hemmelighed, at det har Liberal Alliance gjort her. Hele debatten om, at private skulle trække overskud ud af de forskellige velfærdsområder,

var på sit højeste, og jeg synes også, at det var en ærgerlig debat, hvor man gjorde nogle velfærdsildsjæle til nogle velfærdsbaroner. Helt overordnet er det godt, at vi ikke er endt der, hvor vi ville ødelægge muligheden, som vi har i dag, for at vælge et privat alternativ.

Lad mig starte med slå én ting fast. Det er godt, at der er kommet øget fokus på kvaliteten på de interne skoler. For der er mange skoler, hvor kvaliteten ikke er god nok. F.eks. er der mange elever, der ikke har fået tilbud om undervisning i den fulde fagrække, og der er mange elever, der har oplevet, at de er blevet fritaget for fagene, uden at de selv har fået en individuel vurdering. Derfor er det også godt, at der kommer skærpet tilsyn med de her skoler. Dog er jeg bekymret for tilsynsmodellen, altså at man har opdelt det i det faglige og det sociale tilsyn. Det er aldrig optimalt, når en kommune skal føre tilsyn med sig selv.

Når man taler med fagpersonerne ude på behandlings- og specialundervisningstilbuddene, er de også bekymret for, at man deler behandlingen op for de udsatte børn. For den er svær at dele op med tanke på den behandling, de giver børnene. Der er jo tale om børn, der måske har haft ufrivilligt skolefravær i 3 år og har flere diagnoser. Liberal Alliance så allerhelst, at der var et samlet tilsyn under socialtilsynet, som selvfølgelig skulle få tilført undervisningsfaglige kompetencer. De har i forvejen fået tilført kompetencer til det økonomiske tilsyn. At kommunalbestyrelsen skal godkende et tilbud, er også noget underligt noget. For i teorien kan kommunen lukke et reelt velfungerende tilbud til fordel for et kommunalt tilbud ved at nægte at indgå i en aftale.

Et af de gode punkter i aftalen er, at der kommer mere gennemsigtighed med økonomien i det private, offentlige og regionale. Det er noget, Liberal Alliance helt generelt har kæmpet længe for. Gennemsigtighed er altid godt. Derudover er forsøget med, at uddannelsesinstitutionerne kan tilbyde anbragte børn forlængelse af uddannelsesforløb på gymnasierne og på erhvervsuddannelserne, rigtig godt. Liberal Alliance støtter forslaget.

Kl. 11:19

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren, og vi går videre til Det Konservative Folkepartis ordfører, og det er fru Lise Bertelsen.

Kl. 11:20

(Ordfører)

Lise Bertelsen (KF):

Mange tak for ordet. Som det tidligere er nævnt, udmønter de to lovforslag, som sambehandles, dele af en aftale mellem et meget bredt flertal fra 2022. Lovforslaget vedrører den del af aftalen, som omhandler regulering af specialundervisningens rammer i det, der hidtil har været kendt som anbringelsessteder, men som foreslås at skifte navn til børne- og ungehjem i folkeskoleloven, og det vedrører specialundervisningens ramme i det, der hidtil har været kendt som dagbehandlingstilbud, men som foreslås at skifte navn til behandlings- og specialundervisningstilbud. De nye betegnelser er nutidige og retvisende. Hvem vil ikke også hellere bo på et hjem end på et anbringelsessted?

Lovforslaget vedrører bl.a. også, at det er beliggenhedskommunen, som skal have ét samlet myndighedsansvar for både behandlings- og specialundervisningstilbuddet, og det vedrører bestemmelser om, at der for både offentlige og private behandlings- og undervisningstilbud skal indgås en kvalitetsaftale med beliggenhedskommunen, der omfatter både undervisningen og de øvrige indsatser. Det ser vi meget positivt på, men vi er meget enige med Danmarksdemokraterne om, at kvalitetsaftalen skal evalueres.

Alt i alt er Det Konservative Folkeparti meget positive over for, at det nu er lykkedes, at anbragte og udsatte børn tilbydes den undervisning, jævnfør folkeskoleloven, som de faktisk har ret til, da

en god skolegang kan være en massiv beskyttende faktor fremad i livet for de her udsatte børn og unge. Det Konservative Folkeparti stemmer for lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 11:21

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Enhedslistens ordfører, og det er fru Anne Hegelund.

Kl. 11:22

(Ordfører)

Anne Hegelund (EL):

Tak for ordet. Som socialrådgiver er jeg virkelig glad for, at vi kommer til at prioritere højere, at alle børn for unge får så god en oplevelse som overhovedet muligt med at gå i skole, og at det sker i nogle rammer, hvor de så vidt som overhovedet muligt har nemt ved at lære. Og det skal selvfølgelig også gælde for unge, som er anbragte eller udsatte. Jeg synes i hvert fald, det er enormt vigtigt, at vi får højnet kvaliteten der. Så i Enhedslisten bakker vi selvfølgelig op om de her to forslag.

Jeg synes også, det er værd at bemærke, at der også bliver holdt bedre øje med, om kvaliteten er god nok i forhold til både godkendelse og tilsyn med tilbud, der både har social støtte og specialundervisning. Og så kan der jo godt være noget med: Hvad er den bedste model for sådan et tilsyn? Men generelt kan vi selvfølgelig kun bakke op om klare rammer og bedre kvalitet for samarbejdet omkring udsatte og anbragte børn og unge og fokus på deres læring og støtte. Jeg synes også, det er smart, at der bliver den her kvalitetsaftale mellem specialtilbuddet og så den kommune, som det ligger i. Men jeg synes, SF har en pointe, i forhold til at i det her samarbejde er elevernes stemme selvfølgelig også enormt vigtig, og at de skal sikres medbestemmelse. Så jeg er da også nysgerrig på at høre, om det kan komme med.

En ting, jeg er lidt bekymret for, er, at selv om det er rigtig godt, at der i højere grad skal laves de her pædagogiske og psykologiske vurderinger omkring læringsudfordringer, hvis man er lidt i tvivl om, om man kan opfylde undervisningsbehovet, og også det her med, at hvis man skal sende et barn til en anden kommune, når det skal anbringes, skal man også lige sørge for at vurdere behovet for specialundervisning først.

Nu har jeg jo selv arbejdet som socialrådgiver i en socialforvaltning, og det er nok ret almindelig viden, at man har for travlt, og at der ikke er nok ressourcer. Og jeg tænker også, at alle her er opmærksomme på, hvor pressede de er i PPR. Og det er ikke, fordi vi ikke vil bakke op om de dele af forslaget. Det gør vi selvfølgelig. Vi vil bare gerne have, at der er blik for, at det godt kunne være, der var brug for, at der fulgte flere ressourcer med i samme omgang. Og det kan man jo tage med sig ind i finanslovsforhandlingerne.

Så skulle jeg hilse fra Alternativet og sige, at de også bakker op om begge forslag.

Kl. 11:25

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren. Vi kan gå videre til Radikale Venstres ordfører, og det er fru Lotte Rod.

Kl. 11:25

(Ordfører)

Lotte Rod (RV):

Tak for det. Jeg vil gerne fortælle jer om en af de drenge, som de her lovforslag handler om. I børnehaveklassen blev han visiteret til en specialskole med autismeklasse, men der var bare så lang ventetid i kommunens specialskole, at kommunen i stedet for at give ham lov

til at komme på en specialskole i en *anden* kommune besluttede at lade ham blive i skolen, hvor han så kunne tilbringe nogle timer om dagen med at spille iPad og se YouTube, mens et par ufaglærte pædagogmedhjælpere skiftedes til at sidde hos ham. Når de så gik fra ham i pauserne, sad han bare alene i rummet. I den periode voksede hans angst, og han begyndte at sove fast i forældrenes soveværelse. Han var ensom og depressiv i børnehaveklassen. Da han så endelig kom på specialskole, blev han sat i et rum for sig selv med en iPad til flere år og udviklede skoleangst og undervisningsangst.

Det er hans forældre, der har skrevet historien til mig. Heldigvis er den her dreng en af de heldige, der så efterfølgende kom på en af landets bedste behandlingsskoler. Efter ½ år var han for første gang nogen sinde glad for at gå i skole og i stand til at være i skole 5 timer om dagen 5 dage om ugen. Jeg synes, det er så hjerteskræende at vide, hvor mange børn der kommer i klemme på den her måde – børn med angst, ocd, Aspergers, autisme, spiseforstyrrelser, børn, der holder op med at gå i skole, og børn, der holder op med at tale. Heldigvis for den her dreng kom han på en rigtig god skole, men man ved jo bare, at det ikke er alle, der er heldige.

Den her sag er noget af det, jeg kan huske har været oppe at vende med jævne mellemrum i alle de 12 år, jeg har været medlem af Folketinget. Jeg kan huske gamle udvalgs møder, hvor vi blev præsenteret for kritikken af, at der simpelt hen var for stor forskel på kvaliteten på de her skoler. Som ordføreren før mig har været inde på, har Ombudsmanden sagt det, og Børne- og Undervisningsministeriet har selv undersøgt det. Derfor er jeg også glad for, at vi nu med de her lovforslag tager et vigtigt skridt for at give børn en bedre skole.

Det er vigtigt for mig, at skole og behandling kommer til at hænge sammen, og også, at både offentlige og private gør sig umage for de her børn og for at lave en skole af høj kvalitet. Det skal vi selvfølgelig gøre for alle børn, men vi skal især gøre det for børn, der er anbragt, eller børn, der ikke har været i skole i årevis, og hvor lærerne jo faktisk helt fysisk starter med at skulle køre hjem og sidde og tale til børnene gennem døren, fordi alt, hvad der lugter af skole, giver dem angst. Derfor skylder vi de her børn at lave en ordentlig skole.

Som ordføreren før mig har været inde på, er der stadig væk blevet rejst en række opmærksomhedspunkter. Skolealliancen for specialtilbud peger på to ting, som jeg også selv har sagt flere gange i forhandlingerne. For det første synes jeg, at det ville give mere mening at lave et samlet tilsyn under socialtilsynet, som i forvejen har det økonomiske tilsyn. Og for det andet mener jeg stadig væk, at vi har brug for at gøre det tydeligere, at børn og unge ikke må blive klemt i visitationen af økonomiske hensyn, sådan at de f.eks. bliver henvist til specialundervisning, der er billigere, men som bare ikke er det rigtige for barnet.

Jeg siger det igen her fra talerstolen – og jeg ved selvfølgelig godt, at ministeren bare har fået overleveret de her lovforslag, og derfor er det jo også begrænset, hvad vi kan ændre lige nu. Men jeg siger det igen, for det her går jo ikke væk. Jeg tror ikke på, at vi har løst det med de her lovforslag. Så det er bare for at sige, at jeg forventer, at vi kommer til at skulle kigge på det igen, for alle børn fortjener simpelt hen som drengen, jeg fortalte om, at få en ordentlig skole.

Kl. 11:29

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører er hr. Kim Edberg Andersen fra Nye Borgerlige. Velkommen.

Kl. 11:29

(Ordfører)

Kim Edberg Andersen (NB):

Jeg har nu ikke så meget at sige. Vi kan lige tage konklusionen først: I Nye Borgerlige støtter vi ikke forslag, hvor lovgivningen bag ikke er gennemtænkt, og det er den ikke her. Så vi har ikke støttet det tidligere, og vi kommer ikke til at støtte det nu. Men når fru Lotte Rod fortæller den her historie om et menneske, der har fået angst og så ikke bliver hjulpet, bliver jeg også nødt til at forklare, hvorfor vi ikke støtter det.

I min egen kommune har byrådet i går valgt at lukke noget, der hedder Læringscenter Himmerland. Det er for de allermest specielle børn, vi har, som har brug for specielle tilbud. Hvorfor gør man det? Det gør man, fordi man kan spare 850.000 kr. Det er 44 børn, som nu skal ud i folkeskoletilbud; man ved ikke rigtig, om man kan løse opgaven, men man kan som byråd spare 850.000 kr. Det er jo virkeligheden.

Når vi herinde laver de her ting, kan vi føle og tænke meget i forbindelse med det, og der er rigtig meget godt i lovforslaget, det anerkender jeg fuldt ud, men som Danmarksdemokraterne også påpeger, laver vi nogle krydsfelter. Jeg har selv været byrådspolitiker, og der er det sådan, at når man sidder og skal lave et budget, tænker man: Vi skal jo finde 1 mio. kr., og jeg får stemmer, hvis jeg laver en kunstgræsplæne, men jeg mister ikke nogen stemmer ved at lukke et læringscenter som Læringscenter Himmerland, og så ryger tingene.

Det skal vi sikre os imod, og jeg ved ikke, hvordan vi sikrer os imod det, for jeg ved godt, at der er kommunalt selvstyre, og der er andre problematikker, men måske er der nogle områder, vi skal løfte væk fra kommunerne, fordi der er nogle mennesker, der er for vigtige til, at man skal sidde og spare på deres område for ganske små penge, når man faktisk godt ved, at det nok bliver et ringere tilbud.

Så jeg anerkender, at der mange gode ting i lovforslaget, men Nye Borgerlige kommer ikke til at støtte det af den grund, og fordi vi synes, at det er bekymrende at se, at man et eller andet sted ikke mener, at private skal have lov at være udbydere, medmindre de bliver selvejende institutioner, aktieselskaber eller sådan noget. Det synes vi ikke er nødvendigt. Meget af det her bliver drevet af ildsjæle, og ofte bliver nogle af de bedste tilbud også drevet af folk, som bare har et cvr-nummer og en personligt ejet virksomhed. Vi er sikre på, at det er blevet besluttet i en forhandlingssituation, hvor ideologi har haft større prioritet end spørgsmålet om, hvad der egentlig er behov for og hvad der er godt.

Vi anerkender, at der er mange partier herinde, der støtter forslaget, men i Nye Borgerlige kommer vi naturligvis ikke til at støtte det.

Kl. 11:31

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Så er det børne- og undervisningsministeren. Velkommen.

Kl. 11:32

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Tak. Tak til de partier, der har været på talerstolen, og særlig tak til dem, der bakker op omkring lovforslagene og for den gode debat og de gode indlæg, jeg synes der har været.

Folkeskolen skal jo tilgodese alle børns læring og trivsel, fordi alle børn har krav på et undervisningstilbud, der kan opfylde deres undervisningsmæssige behov, men det har desværre vist sig, at specialundervisningen og anden specialpædagogisk bistand på anbringelsessteder og i dagbehandlingstilbud ikke har levet op til det, altså de krav, vi stiller, og dermed har børn og unge de steder ikke altid fået den undervisning, som de havde krav på. Undervisningen

på anbringelsessteder og i dagbehandlingstilbud er de her elevers folkeskoletilbud. Det er også derfor, at det er vigtigt, at vi diskuterer det i den ramme, særlig for den her gruppe af udsatte børn og unge, hvor uddannelse er en af de store beskyttelsesfaktorer.

Jeg er derfor også glad for, at vi nu førstebehandler de her lovforslag, som bygger videre på en aftale, som jeg ikke selv var med til at forhandle, og som blev indgået før folketingsvalget, men som handler om at styrke undervisningen for anbragte børn og unge. Med lovforslagene sørger vi for at rette op på forholdene, så specialundervisningen for børn og unge, der er anbragt eller henvist til dagbehandling, kan hjælpe dem videre i deres skolegang.

Det er jo egentlig to forskellige love, vi behandler. Med forslaget til en ny hovedlov om behandlings- og specialundervisningstilbud udmøntes den del af aftalen, der handler om reguleringen af dagbehandlingstilbuddet. De skal fremover indgå i beliggenhedskommunens skoletilbud som et særligt tilbud ved siden af det kommunale skolevæsen, der også tilbyder støttende indsatser i form af pædagogisk støtte og behandling.

Betegnelsen dagbehandlingstilbud foreslår vi at ændre til behandlings- og specialundervisningstilbud for at tydeliggøre tilbuddenes dobbelte formål. Både offentlige og private behandlings- og specialundervisningstilbud skal indgå en kvalitetsaftale med beliggenhedskommunen. Kvalitetsaftalen skal både omfatte specialundervisning og den del af tilbuddet, der giver støttende indsatser efter sociallovgivningen.

Det foreslås også, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet fortsat skal kunne drives af kommunale, regionale og private leverandører, samt at de skal leve op til krav til økonomisk kvalitet. Den nye regulering skal være med til at sikre, at børn og unge får de bedste forudsætninger, selv om de ikke kan modtage undervisning i en almen folkeskole, specialskole eller specialklasse, ligesom de har krav på.

Med det andet lovforslag – det er jo en ændring af folkeskoleloven – udmøntes den del af aftalen, der handler om rammerne for specialundervisning på anbringelsessteder og behandlings- og specialundervisningstilbud. Betegnelsen anbringelsessted ændres samtidig til børne- og ungehjem, ligesom det er gjort med barnets lov på det sociale område. Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i behandlings- og specialundervisningstilbud og i specialundervisningstilbud i børne- og ungehjem skal leve op til kravene til undervisningen i folkeskoleloven. Der skal være indgået en kvalitetsaftale med beliggenhedskommunen, før behandlings- og specialundervisningstilbud og specialundervisningstilbud i børne- og ungehjem kan varetage undervisningen. I kvalitetsaftalen skal kommunerne og institutionerne tage stilling til det relevante tema, inden de indgår et samarbejde.

Lovforslaget udmønter også de dele af aftalen, der handler om regulering af det kommunale og statslige tilsyn med specialundervisningen og med anden specialpædagogisk bistand. Både statens og kommunens tilsyn bliver styrket.

Derudover udmønter lovforslaget også den del af aftalen, der handler om godkendelse af og tilsyn med efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling til anbringelse af børn og unge samt forslag om strafansvar ved manglende overholdelse af skærpet underretningspligt for ansatte på frie grundskoler, efterskoler og frie fagskoler.

Alt det sker for at styrke undervisningen for anbragte og for udsatte børn og unge. Med de ord vil jeg takke for diskussionen, debatten, i dag, og jeg ser frem til eventuelle spørgsmål under udvalgsbehandlingen. Tak for ordet.

Kl. 11:36

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ministeren. Indtil videre er der en enkelt bemærkning, og det er til fru Karina Adsbøl. Værsgo.

Kl. 11:36

Karina Adsbøl (DD):

Tak for ministerens tale. Jeg bliver nødt til lige at gentage nogle af de spørgsmål, som jeg rejste i min ordførertale, netop i forhold til de høringssvar, der er kommet, bl.a. fra Børns Vilkår og Dansk Erhverv, som jo går på det med, at de kan frygte, at visitationen kommer til at hvile på økonomi snarere end på et fagligt hensyn. I forhold til det spørger Dansk Erhverv, om man ikke kan præcisere det, så man i hvert fald er sikker på, at det er det faglige, kan man sige, der kommer foran i forhold til barnets tarv. Der vil jeg godt høre ministeren, hvad ministeren tænker om de bekymringer, som jo er relevante, og som er rejst i høringssvarene.

Kl. 11:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 11:37

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

De her lovforslag er jo en udmøntning – det ved ordføreren sådan set bedre, end jeg selv gør – af et samlet politisk initiativ, der hedder »Børnene Først«, og det skal selvfølgelig også bærer de her lovforslag. Det duer ikke, at man sidder nede på forvaltningen og visiterer, på baggrund af hvilke tilbud der er billigst. Der er jo nødt til at ligge en faglig vurdering til grund. Det er udgangspunktet. Hvis tilbuddene er lige gode, er økonomi selvfølgelig en relevant faktor, men man skal jo ikke skubbe et dårligt tilbud frem og et godt tilbud tilbage, fordi det dårligere er billigst. Hvis der er behov for at præcisere det ud over det, jeg allerede har sagt her fra talerstolen, gør vi det selvfølgelig meget gerne skriftligt, så det også kan indgå som en del af lovgrundlaget.

Kl. 11:38

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 11:38

Karina Adsbøl (DD):

Jeg er glad for imødekommelsen, i forhold til at ministeren vil præcisere det. Men jeg vil også godt lige høre ministeren i forhold til det andet, som jeg også rejste, netop det der med – vi har faktisk debatteret det lidt i dag med hensyn til tilsyn – at Danske Handicaporganisationer finder det problematisk, hvis kommunerne skal indgå kvalitetsaftaler og også føre tilsyn med egne tilbud. Kan ministeren måske komme det lidt nærmere, i forhold til om der var nogle ting der, man kunne kigge på?

Kl. 11:38

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 11:38

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg har i første omgang været optaget af, at det her lovforslag afspejler en politisk aftale, der er indgået, hvor jeg også kan forstå, at lige præcis diskussionen om kvalitetsaftaler og tilsyn fyldte en del ved forhandlingsbordet. Af respekt for det forhandlingsbord og den aftale, der er indgået, afspejler de her lovforslag selvfølgelig det. Men derudover synes jeg ikke, der er noget problem med, at kommunen selv fører tilsyn med en institution, der ligger i kommunen. Kommunen fører jo også selv tilsyn med sine egne folkeskoler.

Kl. 11:39

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ministeren. Der er ikke yderligere bemærkninger. Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Børne- og Undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse til dette, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 29:

Forslag til lov om ændring af lov om institutioner for almen- og gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse m.v. (Afskaffelse af forældreindkomst som kriterium for elevfordeling m.v.).

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 04.10.2023).

Kl. 11:39

Forhandling**Første næstformand** (Leif Lahn Jensen):

Forhandlingen er hermed åbnet. Første ordfører er fru Astrid Krag fra Socialdemokratiet.

Kl. 11:39

(Ordfører)

Astrid Krag (S):

Tak for det, formand. Sidste sommer trådte en ny elevfordelingsmodel i kraft. Det var en model, der bl.a. skulle tage livtag med den skæve elevsammensætning, vi ser i flere af landets store byer, ved at fordele ansøgere fra centralt hold, ikke alene på baggrund af transporttid og ansøgenes ønsker, men også på baggrund af forældrenes indkomst.

Men det lovforslag, vi førstebehandler her i dag, foreslås det at rulle en del af elevfordelingsmodellen tilbage permanent, nemlig forældreindkomsten som kriterie for elevfordelingen, mens det foreslås, at vi holder fast i muligheden for kapacitetsstyring, som er den del af aftalen, der skal modvirke, at lokale ungdomsuddannelser lukker rundtomkring i landet og landdistrikterne især. Det var jo et andet vigtigt formål med elevfordelingen. Det er godt, at vi fortsat har greb om det, for vi skal have gode uddannelses tilbud i hele landet, også der, hvor der er lidt længere mellem husene.

Det er jo lidt en genudsendelse af den debat, vi havde, da vi midlertidigt fjernede det her kriterie, og derfor er der jo nok heller ikke på den måde de store overraskelser, i forhold til hvor vi hver især står. Derfor bliver jeg selvfølgelig også nødt til at sige, at med lovforslaget her om fjernelse af forældreindkomst som kriterium står vi fortsat med et uløst problem, som udfordrer vores samfundsmodel. For en af de vigtigste årsager til, at Danmark er så godt, trygt, tillidsfuldt og rigt et land at leve i, er, at vi har en meget høj sammenhængskraft. Den bygger på tillid og tiltro til hinanden og i høj grad på, at vi kender hinanden. Vi mødes på tværs af sociale baggrunde, på tværs af indkomstgrundlag, på tværs af kulturelle normer. Det gør vi i klasseværelset og fra barnsben i børnehaven; det gør vi på fodboldbanen; det gør vi i brugsen; det gør vi også, når vi uddanner os. Her møder vi mennesker, som lever et andet liv end os selv. Det skaber sammenhængskraft i vores samfund, og det

kan i øvrigt også for den enkelte løfte livsindkomsten, karaktererne på uddannelsen og fremtidsperspektiverne, når vi snakker om de her unge – vel at mærke uden at de stærkeste svækkes af den grund. Det er det, som jeg tror forskerne kalder klassekammerateffekten. Det er altså en effekt, som skaber frihed og muligheder for den enkelte, men samtidig giver os en sammenhængskraft som samfund, som er så utrolig værdifuld, og som kommer fra, at vi mødes på tværs og ikke kun går i klasse med nogen, der ligner os selv.

Det problem har vi jo så ikke fundet en løsning på på de gymnasier, hvor elevfordelingen er meget skæv, men der står i regeringsgrundlaget, at der skal laves en ny og langsigtet model, der skal modvirke en skæv elevsammensætning. Vi har givet hinanden håndslag på, at problemet skal løses, selv om det her med forældreindkomst som et kriterie ikke bliver vejen. Det er jeg rigtig glad for, og det arbejde er meget vigtigt. Samtidig er vi i regeringen enige om at fjerne kriteriet om forældreindkomst, ikke bare midlertidigt, men også permanent, og derfor kan vi fra Socialdemokratiets side selvfølgelig støtte op om lovforslaget, som det ligger her.

Kl. 11:42

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører er fru Anni Matthiesen fra Venstre.

Kl. 11:43

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for det, formand. Som Venstrekvinde kan jeg sige, at det ikke er nogen hemmelighed, at jeg er glad for, at vi nu permanent fjerner det kriterie, som betyder, at man jo egentlig placerer børnene ud fra forældreindkomst. Nogle kan måske sidde her og tænke: Har vi ikke hørt det her før? Og til det kan jeg sige: Jo, det har I måske, hvis I har fulgt med. For tilbage i starten af 2023 vedtog vi nemlig midlertidigt at afskaffe det her kriterie, og det, vi så gør i dag, er, at vi permanent ruller ordningen tilbage og fjerner det kriterie, hvor man fordeler elever ud fra forældreindkomst.

Det er også sådan, at jeg kan berolige med, at der står skrevet ind i regeringsgrundlaget, at vi kommer til at fremsætte et lovforslag med en langsigtet løsning, og der skal man jo så lige bevare tålmodigheden, men jeg kan love, at der er noget på vej.

Med dette kan jeg sige, at Venstre støtter lovforslaget.

Kl. 11:44

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er en enkelt kort bemærkning fra fru Karina Adsbøl. Værsgo.

Kl. 11:44

Karina Adsbøl (DD):

Tak for det. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre Venstres ordfører i forhold til det her udkanttilskud, som regeringen skærer væk, hvad der netop rammer de gymnasier, også i vores eget valgområde, også der, hvor ordføreren er valgt, altså Grindsted, Vejen, Varde, Tønder, Ribe osv., altså de 0,5 mio. kr. til de gymnasier, som har stor betydning.

Hvad vil Venstre gøre for at sikre, at vi bevarer tilskuddet til de små gymnasier i landdistrikterne?

Kl. 11:44

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 11:44

Anni Matthiesen (V):

Apropos det, som jeg sagde i min ordførertale, altså at der var noget, der var midlertidigt, og at der så var noget, der var permanent, kan

jeg jo igen sige, at det midlertidige udkantstilskud er fjernet. Men ud over at min holdning er, at vi selvfølgelig nu skal have fundet en ny model til en elevfordeling, så mener jeg også, at vi i det hele taget er nødt til sammen at kigge på taxameterordningen. Og det er jo så også noget af det, som jeg håber vi kommer til at tage fat på, og hvor ordføreren fra Danmarksdemokraterne forhåbentlig også vil være med til at finde nogle gode løsninger.

Kl. 11:45

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 11:45

Karina Adsbøl (DD):

Jamen det vil vi meget gerne være med til, men der er jo stadig væk en udfordring med det midlertidige udkantstilskud, som regeringen jo ikke har prioriteret at videreføre. Og det betyder jo netop, at flere gymnasier i landdistriktsområderne – op til 32 tror jeg – mister deres tilskud nu her. Det er et tilskud, som jo betyder rigtig, rigtig meget for dem. Så hvad er Venstres løsning på det?

Kl. 11:45

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 11:45

Anni Matthiesen (V):

Jeg håber, at Venstres løsning bliver, at det, vi får skabt, bliver endnu bedre end det vi har. For det er jo fuldstændig korrekt, som Danmarksdemokraternes ordfører siger, nemlig at det er et midlertidigt tilskud, der forsvinder.

Kl. 11:46

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er ikke flere spørgsmål. Vi siger tak til ordføreren. Og så er den næste hr. Rasmus Lund-Nielsen fra Moderaterne. Velkommen.

Kl. 11:46

(Ordfører)

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Da den tidligere regering indførte, at gymnasieelever skulle fordeles ud fra deres forældres indkomst, var det fra starten et politisk misfoster. Lovforslaget indebar, at man risikerede at blive sendt på et gymnasium 45 minutter væk fra, hvor man boede, fordi ens forældre tjente for meget. Det var en klar begrænsning af den enkelte unges frie valg baseret på en illegitim begrundelse. Derfor var det en god dag, da vi i januar i år førstebehandlede afskaffelsen af forældreindkomst som kriterium for elevfordeling for skoleåret 2023-24, og det er derfor også en god dag i dag, hvor vi permanentgør den afskaffelse.

Da jeg stod på talerstolen sidst, sagde jeg, at politik handler om at afveje hensyn over for hinanden, og i Moderaterne deler vi til fulde analysen af, at der er behov for at styrke sammenhængskraften i Danmark; men det hensyn må ikke trumfe hensynet til den enkelte unges trivsel, slet ikke i en situation, hvor undersøgelser viser, at op imod hver tredje unge mistrives. Fagpersoner påpegede netop, at den her elevfordelingsmodel ville øge mistrivlsen. Så er det muligt, at det ville have en integrationseffekt, men det forsvarer ikke, at mistrivlsen efter alt at dømme ville stige.

Hensynet til elevernes frie valg vejer tungt hos Moderaterne, især i en tid, hvor så stor en del af gymnasieeleverne mistrives; så skal vi ikke bidrage til unødigt usikkerhed om væsentlige forhold i deres liv, såsom hvem de kan gå på gymnasium med. Derfor er også jeg begejstret for, at børne- og undervisningsministeren har luftet tanker om, at vi i højere grad skal fordele ressourcer frem for elever. Det

mener jeg har noget for sig, og det glæder jeg mig til at forfølge yderligere. I hvert fald er det godt, at en drakonisk fordeling af elever baseret på deres forældres indkomst nu endegyldigt er en død sild.

Moderaterne støtter forslaget. Tak for ordet.

Kl. 11:48

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører er fru Charlotte Broman Mølbæk fra SF.

Kl. 11:48

(Ordfører)

Charlotte Broman Mølbæk (SF):

Mange tak for det. SF var med i den seneste aftale om elevfordelingen, fordi der er to problemer, som skal løses: polariseringen på vores gymnasier i de store byer og sikringen af de små gymnasier i landdistrikterne. I dag må vi konstatere, at vi står i en situation, hvor begge problemer stadig væk ikke er løst.

Regeringen har droppet store dele af elevfordelingsaftalen, og det endda uden at have en anden model klar, og det mener vi i SF er kritisabelt. Vi venter stadig på at høre nyt fra regeringen. Synes SF, at modellen med fordeling efter forældreindkomst var en perfekt løsning? Nej, men det har helt fra start stået klart, også efter ekspertgruppens bud, at den perfekte løsning ikke findes. Løsningen, hvor alle hensyn bliver taget, og hvor alle bliver glade, findes bare ikke.

Regeringen holdt så fast i den del af aftalen, der gik på at holde hånden under de små gymnasier uden for de store byer, men allerede nu kan vi jo høre fra gymnasierne, at den del af aftalen desværre ikke har virket. Gymnasierne har ikke fået flere elever, og det skyldes især, at ministeren har vægtet elevernes valg højere end at sikre et tilstrækkeligt elevgrundlag på gymnasierne. I SF anerkender vi, at det er en svær balance, hvor man på den ene side vil give de unge så frit et valg som muligt, mens det på den anden side rammer mange unge, især udsatte og mindre ressourcestærke unge, hvis det lokale gymnasium lukker, hvilket også rammer lokalsamfundene.

Ministeren har sagt, at han vil hjælpe de små gymnasier ved at tilføre dem flere penge. Mærkeligt er det så, at regeringen ikke vil give de gymnasier færre næste år, men hvis regeringen reelt vil tilføre de gymnasier flere penge, er det et godt og vigtigt fundament. Men ministeren ved også godt, at penge ikke gør det alene. Antallet af unge på gymnasiet betyder noget. Regeringen skylder de unge, lærerne, gymnasierne og lokalsamfundene at præsentere en ny model eller nye løsninger på de to problemer.

Med det sagt kan vi sige, at vi i SF stemmer imod forslaget, og at vi ser frem til at høre regeringens længe ventede bud. Så skal jeg huske at hilse fra Alternativet, der stiller sig på samme måde.

Kl. 11:50

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren. Og så er den næste ordfører fru Karina Adsbøl fra Danmarksdemokraterne. Velkommen.

Kl. 11:51

(Ordfører)

Karina Adsbøl (DD):

Tak for det, formand, og tak for ordet. Lovforslaget, vi behandler i dag, har jo rod i regeringsgrundlaget. I regeringsgrundlaget står der, at regeringen vil følgende, og jeg citerer:

»Tilbageerulle aftalen om elevfordeling fra juni 2021, så kriteriet om forældres indkomst i elevfordelingen på gymnasier ikke længere er gældende. Der skal i stedet fordeles efter transporttid.«

Herudover står der også, og jeg citerer igen:

»Regeringen vil gå videre med de tiltag, der sigter efter, at gymnasier i de mindre befolkede områder ikke lukker. Regeringen vil præsentere en ny model, der modvirker en skæv elevsammensætning især i de større byer.«

Det første har vi jo taget hul på tidligere, i januar, med et andet lovforslag, hvor vi med et forslag om en midlertidig lov netop fjernede fordelingskriteriet med forældrenes indkomst, og det fortsætter vi så med nu med forslaget, vi behandler i dag, hvor det foreslås, at kriteriet om forældres indkomst i fordelingen af elever på gymnasier fortsat ikke skal være gældende.

Allerede da vi behandlede det, syntes jeg, det var underligt, at det kun var en midlertidig lov, og nu skal vi så stå her igen i dag, hvor det bliver permanent, men vi synes egentlig, det er positivt, for det betyder jo også, at den model, der skulle bidrage til en mere balance-ret elevsammensætning på gymnasier i særlig de større byer, fjernes. Men gymnasierne står jo alligevel tilbage med problemstillingen, indtil en ny model vedtages.

Det mener vi i Danmarksdemokraterne er et stort problem, der skal løses, og vi forventer også, at regeringen lever op til det, som de skriver i deres regeringsgrundlag. Og i den forbindelse imødeser vi i Danmarksdemokraterne forslag fra regeringen, og vi vil også gerne deltage i drøftelsen om, hvordan vi kan finde en bedre model, ligesom det er vores forhåbning, at en ny model for elevfordeling vil holde hånden under de unges mulighed for at vælge den uddannelse, der passer bedst til den enkelte, og at den samtidig også tager et opgør med den skæve elevsammensætning, vi har set på nogle gymnasier.

I den forbindelse er jeg også nødt til at nævne, at jeg håber, at regeringen vil leve op til den del af regeringsgrundlaget, jeg netop startede med at citere, der handler om at holde hånden under de små gymnasier. For her har regeringen indtil videre skuffet, senest med regeringens finanslovsforslag for 2024, hvor man sløjfer det forhøjede udkantstilskud til de almene gymnasier. Det betyder jo, at 32 gymnasier, der er berettiget til udkantstilskud, må vinke farvel til ½ mio. kr. efter nytår, og det lyder måske ikke af meget, men det betyder alverden i de små gymnasiers budgetter, der i forvejen er presset på de små årgange.

For Danmarksdemokraterne er det helt afgørende, at de unge har mulighed for også at gå på et gymnasium tæt på, hvor de bor, og vi ved jo også, at rejsetiden har stor betydning for gennemførelsen af gymnasiet, ligesom det betyder noget i de små lokalsamfund, at der ligger et gymnasium. De unge og deres forældre kan ikke være tjent med, at de skal tvinges til timelange transporter til deres skole, og derfor håber jeg jo også, at vi ved årets finanslovsforhandlinger kan blive enige om at finde de ca. 16 mio. kr. til de små gymnasier, så vi ikke kommer ud i den situation, hvor nogle må dreje nøglen om.

I den forbindelse ønsker vi at gøre ministeren opmærksom på, at der fortsat jo også er et stort behov for en politisk drøftelse af, hvordan taxametersystemet skal justeres, så det i højere grad tilgodeser unges uddannelsesmuligheder i hele landet. F.eks. er erhvervs-gymnasierne ofte færre og med en større geografisk spredning end de almene gymnasier, men de bliver ikke sidestillet med de almene gymnasier, netop i forhold til udkantstilskuddet, hvilket jo medfører et potentiale for, at et større uddannelsesudbud i yderområderne også svækkes. Så det helt store spørgsmål er, hvornår regeringen vil se på de økonomiske styringsmodeller med henblik på at skabe bedre og mere lige vilkår imellem f.eks. de almene gymnasier og erhvervs-skolerne, og det arbejde vil vi gerne deltage konstruktivt i.

I Danmarksdemokraterne kan vi godt bakke op om det netop i forhold til forældreindkomsten, som vi debatterer i dag. Vi har hele tiden været imod den tvangsfordeling, der foregik, på baggrund af hvad forældrene tjener, og det var vi også ude at sige i valgkampen, så den del kan vi i hvert fald også godt bakke op om i dag. Men

vi mangler nogle yderligere tiltag på det her område fra regeringens side. Tak for ordet.

Kl. 11:55

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Og den næste ordfører er fru Helena Artmann Andresen fra Liberal Alliance. Velkommen.

Kl. 11:55

(Ordfører)

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak. Nå, nu står vi her igen og skal førstebehandle et forslag om fordeling af gymnasieelever. Desværre er det ikke en ny model. Jeg havde håbet, at regeringen for længst havde indkaldt til forhandlinger om en ny model, og jeg kan lige så godt starte med at sige, at Liberal Alliance ikke kommer til at stemme for, for vi kommer aldrig til at lægge stemmer til at reducere de unge til en brik i et politisk spil.

Noget af det værste i politik er, når initiativer med et bestemt formål bliver brugt til andre opgaver, der ligger langt væk fra deres egentlige formål. Elevfordelingsmodellen er et glimrende eksempel på dette. Er LA tilfredse med den model, vi behandler i dag? Nej. Den model, der bliver præsenteret i dag, er faktisk dårligere end den model, der var inden indkomstfordelingen, for med fordelingen inden var det kun i forhold til stx og hf, der blev fordelt. Det er det ikke længere. Drop nu al fordeling af elever på hhx, htx og hf.

I mellemtiden, hvor regeringen ikke har fremlagt en ny model, har jeg i samarbejde med en god rektor, som sætter elevernes frie valg og trivsel først, lavet Liberal Alliances bud på en måde at fordele elever på – og jeg sender den meget gerne over; det vil blive lidt langt at folde det hele ud her, selv om vores model er meget mindre bureaukratisk end den, vi har nu. I store træk gør vi op med politisk fordeling af elever. Elever skal ikke fordeles på baggrund af deres forældres indkomst, hvilken etnicitet de har, eller hvor langt man har fra sit hjem. Det skal være slut med politisk fordeling af elever, der ikke er i udkantsområderne.

Når det kommer til udkantsgymnasierne, går vi – indrømmet – undtagelsesvis på kompromis med det helt frie valg for at sikre, at elever fra udkantsområderne også i fremtiden har mulighed for at kunne vælge mellem flere gymnasier i deres lokalområde og ikke tvinges til at skulle vælge et gymnasium langt væk fra deres bopæl, fordi de resterende gymnasier har måttet dreje nøglen om. Det er et middel til at nå et mål om flere frie valg. Vi vil også beholde udkantstilskuddet.

I vores model vil udkantsgymnasierne have ansvaret for selv at tiltrække minimum 56 elever årligt. Lykkes det, fordeles eleverne fra lokalområdet med kortest afstand, så et udkantsgymnasium vil have 84 elever, og der bliver ikke fordelt én elev mere end det. Kan udkantsgymnasiet inden for 3 år ikke tiltrække 56 elever ved egen hjælp, vil det medføre, at gymnasiet må lukke.

For Liberal Alliance er det afgørende, at gymnasierne har et højt fagligt niveau og en sund elevkultur. Det er desværre ikke tilfældet på alle gymnasier i dag. Derfor vil vi også indføre mere tilsyn med de gymnasier, som har mange socialt udsatte elever, og vi vil ændre taxametermodellen, så gymnasierne ikke har et økonomisk incitament til at lade fagligt svage elever bestå deres studentereksamen. Liberal Alliance kæmper for det friest mulige gymnasievalg, hvor vi samtidig passer på vores udkantsgymnasier, hvor der er et højt fagligt niveau, og hvor ingen elever bliver udsat for social kontrol. Tak for ordet.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Så er den næste ordfører fru Lise Bertelsen fra Det Konservative Folkeparti. Velkommen.

Kl. 11:59

så var man nok nødt til at skrotte hele aftalen. Så der er i hvert fald noget, jeg synes virker urimeligt der. Man busser også stadig børn fra Gellerup i skole, men der er nogle andre, hvor det vil være for meget, hvis de skulle have lange transporttider. Men jeg synes, det er rigtig vigtigt at sørge for, at man har lige gode muligheder her i landet, uanset hvor man bor, for at få en lige god studentereksamen.

Kl. 11:59

(Ordfører)

Lise Bertelsen (KF):

Mange tak. Tak for ordet. Det er i sandhed en god dag i dag. I Det Konservative Folkeparti er vi rigtig glade for regeringens lovforslag om permanent afskaffelse af forældreindkomst som kriterie for elevfordeling. Jeg tror, at rigtig mange forældre er taknemlige for, at det ikke er deres indkomst, der er afgørende for, hvor deres unge Erik skal gå på gymnasiet, fremadrettet. Det er en sag, vi har kæmpet længe for, da vi mener, at det er den unges helt frie valg, der skal være afgørende for, hvor de søger om optagelse. Fremadrettet vil den unges frie valg og transporttiden være det, der er afgørende for, hvor man optages.

I Det Konservative Folkeparti hilser vi det ligeledes velkommen, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte minimumskapaciteten til færre elever end de 84 elever, hvis dette vurderes nødvendigt for at opretholde tilstrækkelig uddannelse også i de geografisk tyndbefolkede områder. Samtidig ser vi frem til at blive præsenteret for den model, regeringen påtænker at fremsætte for at modvirke den skæve elevsammensætning, der er nu, og ikke mindst sikre uddannelse i hele Danmark. Tak for ordet.

Kl. 12:00

Der er det i hvert fald også enormt ærgerligt, at man ikke vil sørge for, at der kommer tilstrækkelig med penge til nogle udkantsgymnasier. Det er, som om begge mål med den her aftale er røget i skuffen. Og jeg glæder mig da til, at man kigger på, om ikke vi skulle have en løsning snart. Jeg mødte nogle gymnasieelever fra Lemvig, hvor min mor er fra, og fra Rønde i min egen valgkreds, som i hvert fald var noget nervøse for, om deres gymnasium kunne risikere at lukke. Der tænker jeg man skal skynde sig at få fundet de der mere permanente løsninger, sådan at vi får nogle mere blandede gymnasier, eller i hvert fald får sørget for, at der følger de ressourcer med, der skal, og at vi sørger for, at man kan få en gymnasial uddannelse alle steder her i landet uden at skulle bruge alt, alt for meget tid i en bus.

Kl. 12:04

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Der er lige en enkelt kort bemærkning, så jeg skal lige bede ordføreren om at blive, og den er fra fru Helena Artmann Andresen. Værsgo.

Kl. 12:04

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ingen bemærkninger. Så er det fru Anne Hegelund fra Enhedslisten. Velkommen.

Kl. 12:00

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak. Jeg synes, det var en lidt ærgerlig måde, du sådan fremstillede rige forældre på, det må jeg ærligt indrømme. Men jeg kunne godt tænke mig at høre, om Enhedslisten var tilhængere af indkomstfordelingen, fordi man måske kunne løse nogle integrationsproblemer, eller om det er, fordi direktørens datter skulle møde håndværkerens søn.

Kl. 12:04

(Ordfører)

Anne Hegelund (EL):

Tak for ordet. Både frihed og lighed er vigtigt for os i Enhedslisten, så selv om det kan være en svær balancegang, kan man for os at se ikke sætte det individuelle frie gymnasievalg over fællesskabets behov for at styrke sammenhængskraften, uanset om det er mellem land og by eller på tværs af forskellige bydele i de større byer. Vi ser – og så – elevfordelingen som et middel og ikke et mål i sig selv. Det lyder jo godt, hvis der i det mindste kommer en anden løsning, hvor man kigger på, om man så kan fordele ressourcerne mere ligeligt, hvis ikke man er villig til at se på elevsammensætningen på en anden måde. Jeg synes i hvert fald, at den oplevelse, jeg har haft af det, er noget ærgerlig. Nu er jeg selv fra Aarhus, hvor jeg synes, det blev gjort til et problem, at der pludselig nærmest var for mange, der fik en studentereksamen fra Gellerup, hvor jeg har boet on-off de sidste 10 år, i stedet for at se noget tidligere på, om det kunne være, der var et problem med, at nogle af de andre gymnasier ikke gjorde nok for at blive mangfoldige og rummelige. Kunne det være, der måske var for høj en brugerbetaling eller for dyre studieture eller andre ting, der gjorde, at man valgte dem fra, hvis ens forældres indkomst ikke kunne følge med til det.

Jeg synes også, at det her med at tvinge nogen til noget i hvert fald er lidt svært, men det er jo ikke, fordi alle i forvejen har fuldstændig frit valg på alle hylder. Det handler jo også om, om der er plads på det gymnasium, man allerhelst vil gå på. Så synes jeg bare, det er mærkeligt, at når det handlede om at skrotte hele årgange på gymnasiet i Viby og gymnasiet i Tilst i Aarhus, måtte de bare leve med de konsekvenser, men når det var børn med nogle rigere forældre, der brokkede sig over, at deres børn ikke kunne komme på præcis det gymnasium, de ville, med de venner, de havde i forvejen,

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:04

Anne Hegelund (EL):

Jeg synes, det er rigtig vigtigt, at man mødes på kryds og tværs, om det så er i folkeskolen eller i gymnasiet. Der kan også være nogle ting i forhold til boligpolitik, og det er jo ikke det område, vi er på lige nu.

Så synes jeg jo, at man, så længe ressourcerne ikke bliver fordelt lige i forhold til hvad for en elevsammensætning man har, kan kigge på, om man skal skrue på elevsammensætningen. Jeg synes, det er rigtig vigtigt at styrke sammenhængskraften og sørge for, at der er penge nok til at løfte dem, der har faglige eller sociale problemer.

Kl. 12:05

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 12:05

Helena Artmann Andresen (LA):

Når jeg lytter til Enhedslisten, har jeg også den forståelse, at I også går rigtig meget op i unges trivsel, ligesom vi gør, og ekspertgruppen kom jo også frem til – det er også sjovt nok, at man overhovedet skal have en ekspertgruppe til at kigge på det – at eleverne, hvis de får deres førstevalg, så også trives meget bedre både socialt og fagligt.

Så jeg kunne godt tænke mig at høre, om man, hvis det stod til Enhedslisten, i alle gymnasier skulle fordeles med indkomstfordelingen, så man møder hinanden mere på kryds og tværs, selv om man

altså også gør det i langt de fleste gymnasier i dag, og man, hvis der er nogle gymnasier med problemer med integration, jo så må kigge på dem, og de måske så skal lukkes, hvis de ikke kan få løst de her udfordringer.

Kl. 12:06

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ordføreren.

Kl. 12:06

Anne Hegelund (EL):

Det vil jo også kræve, at økonomi ikke er en faktor i ens frie valg. Altså, det er jo det, der også kan blive et problem, når der også er meget brugerbetaling på mange gymnasier. Jeg synes i hvert fald, at det skal hænge sammen hele vejen rundt, og der er jo altid nogle, der ikke får deres førstprioritet, og det kan også blive rigtig svært, hvis alle skal have det, og man samtidig skal have mulighed for at kunne gå i gymnasiet alle steder i landet, uden at det bliver et lillebitte gymnasie.

Så det er en svær balancegang, og som sagt så vi det som et middel og ikke et mål i sig selv, men man bliver nødt til at skruer på noget for at sørge for, at alle unge i det her land har lige gode muligheder for at få en god tid i gymnasiet og fagligt få lige meget ud af det.

Kl. 12:06

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så siger vi tak til ordføreren. Der er ikke yderligere korte bemærkninger, og den næste ordfører er fru Lotte Rod fra Radikale Venstre. Velkommen.

Kl. 12:06

(Ordfører)

Lotte Rod (RV):

Tak for det. En mor ringer til mig, hun bor i Avedøre, tæt på Hvidovre Gymnasium, og hun siger, at hun selv har været glad for at gå på Hvidovre Gymnasium, og at hendes ældste barn har været glad for at gå på Hvidovre Gymnasium, men at hendes yngste barn i hvert fald ikke skal gå på Hvidovre Gymnasium, fordi andelen af unge fra indvandrerfamilier nu er så høj, at hendes oplevelse er, at det reelt set ikke er et valg for hende at vælge det lokale gymnasium. Hendes barn bliver derfor nødt til at hoppe på S-toget og køre væk fra sit lokalområde.

Har hun så reelt et frit gymnasievalg? Ville vi ikke netop etablere det frie gymnasievalg ved at sikre en blandet elevsammensætning og dermed sørge for, at datteren, uanset hvilket gymnasium i hovedstadsområdet hun søgte ind på, så ville kunne vide sig sikker på, at det ville være et gymnasium, hun ville kunne føle sig hjemme på kulturelt og socialt? Kræver frihed ikke, at politikerne engang imellem griber ind og etablerer de rammer, som friheden skal fungere i? Ellers er det jo bare junglelov.

Hvis vi skal etablere den reelle frihed til det ungdomsliv på det lokale gymnasium, kræver det politisk handling, og det er den politiske handling, regeringen afstår fra, og det er, hvad jeg opfatter som berøringsangst. Det er klogt sagt, og derfor skal jeg også skynde mig at sige, at jeg ikke selv har fundet på det. Ordene er hr. Mattias Tesfayes fra januar 2018, dengang vi sammen stillede et forslag om elevfordelingen på gymnasierne. Jeg har fuld forståelse for, at der er kommet en ny regering, og at man ville af med forældrenes indkomst som kriterium, og det er helt fint, at vi skal lave en anden model, men jeg kan ikke forstå, at der er gået et halvt år, siden vi var i salen sidst, og at der ikke er kommet en ny model. Det står jo endda i regeringens eget regeringsgrundlag, og jeg citerer:

»Regeringen vil gå videre med de tiltag, der sigter efter, at gymnasier i de mindre befolkede områder ikke lukker. Regeringen vil

præsentere en ny model, der modvirker en skæv elevsammensætning især i de større byer«.

Det er fine ord, men hvad er der sket i handling? Regeringen vil tage 0,5 mio. kr. fra hvert af de små gymnasier, og man har endnu ikke lavet en ny elevfordelingsmodel. Hvorfor sker der ikke noget? Vi har brug for at gøre to ting. For det første skal vi sikre de små gymnasier, og for det andet har vi brug for at lave en ny elevfordelingsmodel, der gør, at vi reelt får blandede gymnasier. Og jeg synes, at vi skal gøre det nu, sådan at det kan gælde fra næste skoleår.

Kl. 12:09

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak. Der er en enkelt kort bemærkning indtil videre, og den er fra fru Anni Matthiesen.

Kl. 12:09

Anni Matthiesen (V):

Tak for det, formand. Kan Radikale Venstres ordfører forklare, hvordan Radikale Venstre synes modellen skal se ud?

Kl. 12:09

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:09

Lotte Rod (RV):

Vores udgangspunkt, da vi startede med at forhandle, var, at vi syntes, at det skulle være en lokal model, hvor man lokalt fandt ud af det, fordi vi jo ikke har specielt gode erfaringer med at lave de her centrale it-systemer. Men det var jo så det, vi forhandlede, og jeg har fuld respekt for, at nogle partier gerne vil udfordre det med elevfordelingen, men så skylder man jo altså at komme med et svar til, hvordan man så vil gøre det.

Kl. 12:10

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 12:10

Anni Matthiesen (V):

Jeg kan godt berolige ordføreren med, at det selvfølgelig også kommer, når det er skrevet ind i regeringsgrundlaget, men lad os nu gå ned ad den vej, som Radikale Venstres ordfører så siger vi skal gå ned ad, altså at det skal være en lokal model, som jeg forstår det. Vil det sige, at ordføreren mener, at der skal være forskellige modeller, eller kan man lave en ens model alle steder i landet?

Kl. 12:10

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ordføreren.

Kl. 12:10

Lotte Rod (RV):

Vores oprindelige tanke var at lave en lokal model. Så valgte man jo ligesom at gå ind i et forhandlingsrum, hvor man gerne ville lave en central model, og jeg har det helt ærlig sådan, at jeg kan være med til mange forskellige ting, for for mig er det ikke vigtigt, at det skal se ud på en bestemt måde. Det, der er vigtigt for mig, er, at vi løser opgaven, og det er, at vi skal have blandede gymnasier. Det er derfor, at jeg bliver så vred. Nu har vi haft et halvt år, siden vi var her i salen sidst. Regeringen er jo dem, der ønsker at lave den om, og derfor må regeringen altså se at komme med en ny elevfordelingsaftale, sådan at vi sikrer, at der bliver blandede gymnasier. Så skal jeg nok være meget velvillig, i forhold til hvordan det så kan se ud.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Så siger vi tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så er det hr. Alex Ahrendtsen fra Dansk Folkeparti. Velkommen.

Kl. 12:11

stemmelser om kapacitetsstyring og godkendelse af profilgymnasier. Herudover foreslås en mindre justering af bestemmelse om håndtering af eftertilmeldere. Det ændrer ikke ved de øvrige elementer i elevfordelingsmodellen.

Kl. 12:11

Det er regeringens hensigt, at vi skal se på en mere langsigtet model, der modvirker den skæve elevsammensætning, for det er fortsat et problem, der skal løses, for de unges skyld, for gymnasierne og for samfundets skyld. Men vi skal helst løse dem med størst mulig opbakning fra de unge og deres forældre. Tak for ordet.

Kl. 12:15

(Ordfører)

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak, formand. Gymnasievalget er for store dele af ungdommen et af de helt store livsspørgsmål. Det er et valg, som for mange unge mennesker kan give svedige håndflader og søvnløse nætter. Siden elevfordelingsmodellen blev implementeret, har vi hørt både de unge og deres forældre råbe højt: Hvorfor skal forældreindkomst spille en rolle? I stedet for at man kunne vælge et gymnasium, man gerne ville gå på, var det forældrenes indkomst, der var afgørende for, hvilket gymnasium man i sidste ende endte på, og dette skabte store bekymringer for mange unge. Selv om den nuværende elevfordelingsmodel blev implementeret med det formål at sikre en mere afbalanceret elevsammensætning på vores gymnasier, har det vist sig at skabe nogle heldige uligheder i vores uddannelsessystem.

Regeringen foreslår at rulle fordelingsmodellen tilbage til den, der fokuserer på transporttid som primært kriterium. Dette indebærer en afskaffelse af forældrenes indkomst som afgørende faktor for gymnasieindplacering. Det støtter vi i Dansk Folkeparti. Ændringen gør, at de unge nu igen kan vælge, hvilket gymnasium de vil gå på. Ved at fokusere på transporttid sikrer vi, at eleverne kan vælge institutioner, der er tættest på deres bopæl, og dermed mindsker rejsetiden og de udgifter, der for mange ofte er en hindring. Til sidst, men absolut ikke mindst, vil dette fjerne en betydelig kilde til bekymring for mange unge, der inden for det kommende år stiller sig selv det vigtige spørgsmål: Hvad vil jeg gerne være, når jeg bliver voksen? Tak for ordet.

Kl. 12:13

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Tak til ministeren. Der er et par korte bemærkninger. Først er det fra fru Karina Adsbøl. Værsgo.

Kl. 12:15

Karina Adsbøl (DD):

Tak for det. Som jeg også sagde i min ordførertale, er der jo nogle udfordringer med det her. Det er netop i forhold til at få en langsigtet model, men også i forhold til hele taxametersystemet. Så hvornår er det, regeringen forventer der bliver handlet på det her område? Det er jo nu sådan i forhold til de små gymnasier, at man har barberet udkantstilskuddet, altså den forhøjelse, man havde givet, væk i finansloven, og det rammer jo 32 gymnasier, i hvert fald indtil videre. Det er jo en kæmpe udfordring for mange af dem, som måske også risikerer at lukke.

Så derfor kunne jeg godt tænke mig at høre ministeren: Hvornår er det, der sker noget? For der er jo ikke sat noget i stedet for i forhold til de problematikker, der er; der er jo stadig væk en kæmpe udfordring på det her område.

Kl. 12:16

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 12:16

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Så er det børne- og undervisningsministeren.

Kl. 12:13

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Vi har ikke sat nogen dato på, hvornår vi fremlægger vores bud på en ny elevfordelingsmodel. Jeg har også selv haft det sådan, at jeg godt lige ville se erfaringerne med augustoptaget her for at se, hvordan det fungerede første gang med den nye måde at styre på, herunder med fastlæggelse af kapaciteter på nogle af de større og mere populære gymnasier.

Kl. 12:16

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Spørgeren.

Kl. 12:16

Karina Adsbøl (DD):

Samtidig er udfordringen der jo bare stadig væk; det har jo ikke løst det. Derfor vil jeg høre ministeren, om ministeren kan komme det lidt nærmere, så vi ikke står her igen om et år og der ikke er sket noget. Derfor vil jeg også gerne høre ministeren, om ministeren vil være med til sammen med Danmarksdemokraterne at prioritere, at vi netop bevarer det forhøjede udkantstaxametertilskud, som jo er skåret fra i forhold til gymnasierne.

Kl. 12:17

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Ministeren.

Kl. 12:17

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Når vi står her om et år, vil der være sket noget. Hvad der er sket, tør jeg ikke at garantere for.

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Tak til de ordførere, der har været på talerstolen. Som det fremgår af regeringsgrundlaget, ønsker regeringen ikke, at forældrenes indkomst indgår som et led i elevfordelingen. Tilbage i februar sikrede vi derfor, at alle ansøgere til de gymnasiale ungdomsuddannelser blev fordelt efter reglerne for fordeling i afstands-zoner. Hvis der var flere ansøgere til en institution, end institutionen havde kapacitet til at optage, skulle de grundlæggende kriterier være ansøgerens prioriteter og ansøgerens transporttid. Der var tale om en midlertidig ordning, som kun skulle gælde for fordeling af ansøgere i det skoleår, vi befinder os i nu. Men med det her lovforslag sikrer vi, at forældreindkomst også fremover afskaffes som kriterium for elevfordeling, altså fra det skoleår, der starter næste august, og fremefter.

Det indebærer, at det grundlæggende fordelingskriterium ud over selvfølgelig ansøgerens prioriteter også fremover vil være transporttid, hvis der er flere ansøgere til en institution eller afdeling, end institutionen kan optage. I forlængelse af det foreslås lovens bestemmelser om forældreindkomst ophævet, dvs. bestemmelserne om at indhente og anvende forældreindkomst, om inddeling i lav-, mellem- og højindkomstkategori på baggrund af forældreindkomst og om, hvad forældreindkomst består af. Det foreslås derudover, at bestemmelser om opdeling af landet i geografisk sammenhængende zoner og om fordeling i fordelingszoner ophæves. Og fordi forældreindkomst ikke længere kan benyttes som et målparameter til at opnå en balanceret elevsammensætning, foreslås mindre ændringer i be-

Så vil jeg også sige, at det at ændre måden, man fordeler gymnasieelever på, ikke er noget, man gør med få måneders aftræk. Det kommer til at tage lidt længere tid, fra vi beslutter noget, og til det kan implementeres i virkelighedens verden. Det gjorde det også, da man lavede den her elevfordelingsmodel.

Kl. 12:17

Kl. 12:19

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det fru Lotte Rod.

Kl. 12:17

Lotte Rod (RV):

Tiden er jo allerede løbet, fra at vi kan lave en elevfordelingsaftale, som kan gælde fra næste skoleår. Men vil ministeren love at komme med en ny elevfordelingsaftale, som så i det mindste kan gælde fra skoleåret 2025?

Kl. 12:18

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 12:18

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg tør ikke love noget, men det er rigtigt, som ordføreren siger, at der ikke kommer til at blive fordelt efter en ny model fra foråret 2024 med henblik på optag august 2024. Det forudsætter jo også, at vi er enige, og jeg har særlig en ambition om, at det er et lidt bredere flertal, der vil stå bag en ny elevfordelingsmodel, så vi også er sikre på, at den kan overleve lidt længere tid, for det er ikke holdbart, at der hele tiden bliver ændret på reglerne for, hvordan man bliver optaget på et gymnasium.

Kl. 12:18

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 12:18

Lotte Rod (RV):

Men så betyder det vel også, at ministeren indkalder til forhandlinger om en ny elevfordelingsaftale i det her efterår, hvis det skal være realistisk, at vi når at lave en aftale, så den kan komme til behandling i Folketinget til næste efterår, så den kan komme til at gælde fra 2025?

Kl. 12:19

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 12:19

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Igen: Jeg tør ikke forpligte mig på en tidshorisont her. Elevfordelingen er også knyttet til to andre politiske processer, jeg synes er vigtige. Det ene er, at vi skriver i regeringsgrundlaget, at vi vil se på adgangskravet til gymnasiet, og det andet er, at vi gerne vil se på taxameterstrukturen på ungdomsuddannelserne, og de tre komponenter griber indbyrdes ind i hinanden. Hvis man f.eks. i forbindelse med elevfordeling skal diskutere, hvad det vil have af konkrete konsekvenser for et specifikt gymnasium, hvis man skruer på den knap, så er det også relevant at se på, hvad det økonomiske grundlag, altså taxametrene, er, og hvor mange elever det er, der overhovedet kunne komme ind på gymnasiet i det konkrete område.

Kl. 12:19

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Så er det fru Helena Artmann Andresen.

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak for det. Med den her aftale begynder man at fordele elever – og det gjorde man jo også før, men før var fordelingen ud fra indkomst – fra hhx og htx. Hvorfor mener ministeren, at det er det rigtige at gøre, når de gymnasier ikke har de samme udfordringer og begge gymnasieelevorganisationer også mener, at de skal have frit gymnasievalg?

Kl. 12:20

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 12:20

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Men det mener jeg heller ikke nødvendigvis. Det er jo en del af den her aftale, men jeg er ikke sikker på, at det vil skulle fremgå af en kommende elevfordelingsaftale.

Kl. 12:20

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Spørgeren.

Kl. 12:20

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak for svaret. Det er jeg egentlig bare glad for at høre, for jeg håber, at vi kan holde hhx og htx og hf uden for fordelingen, så vi kun laver fordeling, der hjælper de små ydergymnasier, sådan at man ikke har det som i dag, hvor det faktisk er sådan, at man fordeler elever – det kan man se, hvis man tager et smut til Aalborg – rundt blandt de store gymnasier. Det giver ingen mening. Det var jo ikke det, der var meningen med aftalen; meningen var at hjælpe de små gymnasier i udkanten. Så jeg er glad for at høre svaret.

Kl. 12:20

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):
Ministeren.

Kl. 12:20

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg er også glad for at høre interessen for hhx og htx, som jeg synes nogle gange fylder lidt for lidt i den sådan gymnasiepolitiske diskussion. Jeg har fuld forståelse for, at der også rejses kritik af det første år, hvor der bliver optaget på den nuværende elevfordelingsmodel, men nu er det bare sådan, at man som regel hører fra dem, der er mest utilfredse. Langt, langt de fleste – 94 pct. af alle dem, der har søgt – er jo kommet ind på deres førstprioritet. Masser af steder i Danmark er det her slet ikke en diskussion, for der vælger man bare det lokale gymnasium, og der er ikke rigtig noget at raffle om. Det siger jeg ikke for at negligere, at der også nogle steder er udfordringer; nogle steder har vi ikke ramt kapaciteterne rigtigt, nogle steder kan man diskutere om det er det rigtige uddannelser, der er omfattet, og der er også andre spørgsmål, som jeg synes er relevante.

Kl. 12:21

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er ingen yderligere bemærkninger, så vi siger tak til ministeren. Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Børne- og Undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

8) 1. behandling af lovforslag nr. L 30:

Forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven. (Bedre mulighed for udsat skolestart).

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 04.10.2023).

Kl. 12:22

Forhandling

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Forhandlingen er åbnet, og første ordfører er fru Astrid Krag fra Socialdemokratiet. Velkommen.

Kl. 12:22

(Ordfører)

Astrid Krag (S):

Tak for det, formand. Der er et eller andet med højdeforskellen på den socialdemokratiske minister og den socialdemokratiske ordfører, som ikke er helt aligned, hedder det vel på moderne dansk. Men tak for ordet, og godt, vi har en talerstol, der trods alt kan bevæges ret enkelt.

Det er rigtig vigtigt, at alle børn kommer godt fra start, når de begynder i skole. Og en del af det handler selvfølgelig om, at det enkelte barn er klar, har en social modenhed, har en evne til at kunne udsætte egne behov og har en grad af selvhjulpenhed, der stemmer overens med det at starte i skole; man kan sidde ned og høre efter eller er i hvert fald i stand til at lære det. Og lige så dejlige, som børn er, lige så meget er de jo også forskellige små mennesker, som udvikler sig i forskellig hastighed på forskellige måder, og det kan også betyde, at der er nogle børn, der ikke er helt klar til lige at starte i skole, når undervisningspligten indtræder.

Det lovforslag, som vi førstebehandler nu her, handler om at give bedre mulighed for, at børn, der har behov for det, kan udsætte skolestarten med et år. For nogle børn er det ekstra år i børnehaven præcis den forskel, der skal til, for at de bliver klar til skolen. Det betyder meget for børn, at de er klar, at de har de ressourcer og den modenhed, der skal til for at komme godt fra start. For hvis man ikke er der, og hvis man løber panden mod muren i skolens krav og det fællesskab i klassen, man skal kunne være en del af, kan det ikke bare være en stor omvæltning for det enkelte barn; så kan det være et unødigt nederlag og noget, der er trælst, både for klassen og for barnet. Derfor er der afsat penge til bedre mulighed for udsat skolestart på finansloven, og nu er der også et lovforslag, der udmønter det og gør, at de penge kan komme ud at virke til gavn for de børn, det drejer sig om.

Ud over den meget konkrete opgave, som lovforslaget her sikrer, nemlig at pengene kan komme ud at virke, sigter lovforslaget her også mod at skabe et mere ensartet grundlag for afgørelse om skoleudsættelse. Det er væsentligt, at både forældrenes og dagtilbuddets viden om kendskabet til barnet står centralt i den vurdering, ligesom det også kan indgå, hvilke rammer og ressourcer skolen kan understøtte barnet med. Op på den måde får vi slået fast, at en eventuel udsættelse skal ske på baggrund af en konkret individuel vurdering af barnet. Det er altså ikke noget, man bare trækker i en automat. Er der tvivl, slår lovforslaget også fast, at lederen af dagtilbuddet så skal være ansvarlig for, at der bliver udarbejdet en pædagogisk vurdering, og det mener vi sådan set er helt fornuftigt.

Vi håber, at lovforslaget her kan være med til at give flere børn en god og tryk skolestart med virkning allerede fra skoleåret 2024/25, og vi stemmer for lovforslaget, ser frem til udvalgsbehandlingen og ved også, at der er mange andre, der glæder sig meget over vedtagelsen her i dag.

Kl. 12:25

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi takker ordføreren for talen. Der er ikke yderligere korte bemærkninger. Næste ordfører er fru Anni Matthiesen fra Venstre. Velkommen.

Kl. 12:25

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for det. Første skoledag er en meget stor dag for alle børn. Jeg tror, at vi alle sammen, der er i Folketingssalen her i dag, måske lige kan tænke tilbage på, hvordan vi selv havde det. Jeg kan i hvert fald huske, at min første skoledag var med masser af sommerfugle i maven, og at man mødte op i skolegården og mødtes der med store forventninger.

Men nogle børn har altså brug for lidt længere tid i børnehaven og har bedst af måske at vente et år, inden de starter i skolen. Med lovforslaget her sikrer vi, at det nu bliver lettere at give børnene endnu et år i børnehaven. Jeg skal ikke gå helt i detaljer med lovforslaget, for den tidligere ordfører kom godt omkring det. Men jeg kan sige, at vi fra Venstres side selvfølgelig bakker op om det her lovforslag, og jeg ved, at det har en stor betydning, måske især for de børn, som måske har haft lidt vanskeligheder i starten af livet, at børn nu får en bedre mulighed for at kunne få yderligere et år i børnehaven, og at man nu inddrager forældrene endnu mere i de beslutninger. Så Venstre støtter lovforslaget.

Kl. 12:26

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til Venstres ordfører. Så er det hr. Rasmus Lund-Nielsen fra Moderaterne. Velkommen.

Kl. 12:26

(Ordfører)

Rasmus Lund-Nielsen (M):

Tak. Overgangen fra daginstitution til folkeskole kan for mange børn være udfordrende. Det er en tid, hvor børn skal tilpasse sig nye rutiner, indgå i nye venskaber og fællesskaber og danne nye relationer. Samtidig begynder samfundet at stille flere og flere krav og forventninger til dem. Overgangen fungerer for langt de fleste, men for nogle børn kan overgangen være svær, og det kan få konsekvenser for barnets velbefindende og fremtidige muligheder, hvis barnet ikke er klar til at starte i skole. Derfor er jeg glad for, at vi i dag behandler det her lovforslag, der skal gøre overgangen mere fleksibel ved at give flere muligheder for at starte et år senere i skole.

Med tiden er samfundet begyndt at få en voksende erkendelse af, at ikke alle børn er ens. Det er en sund erkendelse. Vi ser den afspejlet i folkeskoleudspillet fra i onsdags, hvor vi giver mere valgfrihed til eleverne. Tiden med rigide rammer og one size fits all er forhåbentlig ved at være ovre. Nogle børn har brug for mere tid til at udvikle deres sociale og følelsesmæssige kompetencer, før de kan drage fordel af skolemiljøet, og derfor er det vigtigt, at vi giver forældre og pædagoger mulighed for at vurdere, om et barn er klar til at begynde i skole, eller om det vil være i barnets bedste interesse at udsætte skolestarten. En udsat skolestart vil give mulighed for, at børn, der har brug for det, kan få den ekstra tid og støtte, de behøver for at udvikle sig og trives bedre i skolemiljøet. Moderaterne støtter forslaget. Tak for ordet.

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Så er det fru Charlotte Broman Mølbæk fra SF. Velkommen.

(Ordfører)

Charlotte Broman Mølbæk (SF):

Tak for det. Jeg er født sidst i november. Det betyder, at jeg startede i skole, da jeg var 5½ år gammel, og i gymnasiet, da jeg var 15½ år, fordi jeg gik direkte fra 9. klasse. Beregningen for min vej ser godt ud for samfundet i regnearkene; jeg røg hurtigt igennem det og fik hurtigt en uddannelse, bare 24 år gammel. Men i virkeligheden var det meget sværere at komme igennem, end tallene viser.

Jeg var god i skolen, kedede mig i folkeskolen, så jeg kom hurtigt i gymnasiet, og det blev bare rigtig, rigtig svært for mig, fordi jeg manglede modenhed. Det gjaldt både i forhold til at håndtere skolen, kravene og nogle mere konfronterende lærere, men også i forhold til at kunne administrere fest, sociale sammenhænge og interessen i det andet køn.

Jeg fik min hue på, men snittet kunne godt have set bedre ud, havde jeg været mere moden og bedre til at styre min tid og opgaverne. Endnu værre er det, at trivslen kunne have været bedre, og i dag, når jeg kigger tilbage på min gymnasietid og ungdomstid, er det selvfølgelig både med glæde, men også med nogle stik i maven, fordi det kostede nogle nødvendige slag på sjælen.

Så da jeg blev mor for første gang, var denne erfaring med mig. Hun er født midt i december og havde en superfin udvikling. Heldigvis var reglerne om skoleudsættelse ikke trådt i kraft på det her tidspunkt, så vi måtte bestemme selv, og det gjorde vi sammen med personalet, som vi lyttede rigtig meget til. Hun fik 1 år mere, og det har givet hende et overskud gennem hele hendes opvækst. Nu bliver hun til foråret student som 20-årig, men med en rigtig god oplevelse af sig selv som fagligt dygtig og ikke mindst som et menneske med gode venner, oplevelser, fritidsinteresser og masser af engagement.

Det gjorde en forskel, som måske ikke lige ses i regnearket i Finansministeriet, men som uden tvivl gør, at hun bliver til en stærk ung kvinde, der er klar til at tage uddannelse og komme i job. Der er mange gode grunde til, at vi giver bedre mulighed for en senere skolestart, og mest af alt er det, fordi vi giver alle børn en mulighed for at blive klar i eget tempo. Det, der står som fine tal i regnearket, hænger ofte ikke sammen med børn og deres udvikling i den virkelige verden. Der kan vi ofte komme til at gøre skade på børn ved at proppe dem i kasser, de ikke passer ind i, og i et for hurtigt tempo.

Det har SF kæmpet imod længe, og vi fik det igennem inden valget med den tidligere regering, og derfor er det en stor dag for os i dag, hvor vi endelig giver bedre mulighed for senere skolestart. Det er, fordi vi ved, hvor stor betydning det har for det enkelte barns udvikling og det kommende klassefællesskabs trivsel, at børn først starter i skole, når de er socialt, fagligt og personligt modne til det. Forskningen viser også, at hvis børn ikke får en god skolestart, kan det have konsekvenser for hele deres skoleforløb. Dette perspektiv bakkes bl.a. op af mange af høringssvarene.

I en tid, hvor alt for mange børn og unge mistrives, og hvor vi ser en markant stigning i antallet af diagnoser, vil det være helt på månen, hvis ikke vi giver børn mulighed for at blive klar til skole i eget tempo. Mistrivsel og diagnoser er dyrt for samfundet, og den personlige pris, barnet må betale, er for høj. Så i SF har vi også stor tillid til forældrene og det pædagogiske personale i daginstitutionerne, når det gælder vurdering af barnet og af, om det er klar til at starte i skolen. Det er dem, der kender børnene og har fagligheden, og derfor var vi også klar til at lægge beslutningskompetencen helt

Kl. 12:28 derud frem for blot vurderingen. Men det her var kompromiset; det er vi nu også ret tilfredse med. Det er en sejr, at vi nu ved lov vedtager bedre mulighed for senere skolestart – endnu en sejr for børnene.

Kl. 12:28

Men vi kommer til at følge pengene, og vi kommer til at sikre, at de penge, vi har afsat, kommer til at blive brugt på, at børn får det ekstra år i børnehaven. Der må ikke ske yderligere udhuling af økonomien i daginstitutionerne. Vi kommer også til at følge evalueringen og de årlige orienteringer tæt. For os er det vigtigt, at vi både evaluerer kvantitativt og kvalitativt, så vi både følger udviklingen i antal skoleudsættelser og i, hvem der tager beslutningerne lokalt, og ikke mindst følger erfaringerne med den nye lov: Hvad siger det pædagogiske personale, skolerne, forældrene og børnene?

Som pædagog, mor og SF'er står jeg her i dag stolt på talerstolen og kan sige, at SF naturligvis stemmer for lovforslaget, og vi ser frem til det kommende arbejde og samarbejde på børnenes vegne. Afslutningsvis skal jeg hilse fra Enhedslisten og sige, at de også bakker op om lovforslaget.

Kl. 12:33

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Næste ordfører er fru Karina Adsbøl fra Danmarksdemokraterne. Velkommen.

Kl. 12:33

(Ordfører)

Karina Adsbøl (DD):

Tak for det. Det, der er positivt, er, at lovforslaget lægger op til et mere ensartet grundlag for afgørelser for skoleudsættelser, samt at lovforslaget lægger op til forskellige perspektiver for dem, der arbejder med indstilling til udsat skolestart. Men jeg kan stadig væk samtidig godt undre mig over, at der i de her tider med fokus på frisættelse og tillid til de professionelle opsættes nye proceskrav og mere bureaukrati frem for også at lade det være op til de involverede parter.

Det er selvfølgelig afgørende, at børn, som har brug for det, kan få udsat skolestarten med et år, da børn udvikler sig forskelligt, og det skal vi tage hensyn til, så alle børn får de bedst mulige betingelser for trivsel og udvikling samt en god skolegang, og derfor er vi i Danmarksdemokraterne også enige i lovforslagets intentioner om at sikre, at børn ved behov kan få udsat skolestarten af hensyn til deres trivsel og udvikling.

Men jeg kan også ud fra høringssvarene læse, at den foreslåede ordning ikke omfatter børn i private pasningsordninger, og derfor vil jeg godt høre ministerens svar på, hvem der så får ansvaret for skoleudsættelse dér, og om der er en eller anden forskel.

Det fremgår jo i dag allerede af folkeskolelovens § 34, stk. 2, at kommunalbestyrelsen efter forældrenes anmodning eller med deres samtykke kan godkende, at et barns undervisning udsættes med et år efter undervisningspligtens indtræden, når det er begrundet i barnets udvikling. Godkendelsen kan betinges af, at barnet optages i en børnehave. Udsættelse af skolestarten med et år skal således ske i dag på baggrund af en konkret og individuel vurdering af barnet og være begrundet i barnets udvikling, men der er ikke fastsat retningslinjer for, hvordan den her vurdering skal foretages, og det er så det, man vil gøre op med nu, så der bliver ens retningslinjer.

Men jeg synes også, det står meget fint i loven i dag, at det også er en individuel vurdering. Jeg synes måske også, at det er en lidt dyr og bureaukratisk affære, hvis man måske blot kunne have rettet nogle retningslinjer til i loven – måske uden at øge det her bureaukrati, som alle snakker om – og når man tænker på den øgede udgift, der jo er på 321 mio. kr.

For Danmarksdemokraterne er det vigtigste ikke, at vi får flere og flere skoleudsættelser, fordi det skal være et mål i sig selv, men

at det selvfølgelig er de rigtige børn, der får en skoleudsættelse, også ud fra en individuel vurdering og ud fra deres behov. Jeg ser frem til den videre behandling af det her lovforslag, og det er i hvert fald vigtigt, at børn, der har brug for og behov for skoleudsættelse, også kan få det. Det virker, som om der måske tidligere har været nogle barrierer omkring det her; det skal jeg ikke kunne udtale mig, men der er i hvert fald også nogle gode intentioner i det her lovforslag.

Kl. 12:36

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører er fru Helena Artmann Andresen fra Liberal Alliance. Velkommen.

Kl. 12:36

(Ordfører)

Helena Artmann Andresen (LA):

Jeg kan lige så godt starte med at sige, at Liberal Alliance stemmer for lovforslaget. Det gør vi både, fordi vi en del af forårets finanslov, og fordi det er rigtig godt, at vi giver børn en bedre mulighed for udsat skolestart. Forskningen viser jo, at hvis børn ikke får en god skolestart, kan det have konsekvenser for resten af barnets skoleforløb.

Det år, hvor barnet fylder 6 år, indtræder undervisningspligten, og det er ikke alle børn, der er klar til skolens udfordringer og krav. Med lovforslaget bliver det lederen af dagtilbuddet, der bliver ansvarlig for, at der udarbejdes en vurdering af et barn optaget i dagtilbuddet, som forventes at begynde i skole i det kommende skoleår, hvis der er forhold relateret til barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Fra Liberal Alliances side kunne vi godt have tænkt os lidt mere tillid til den professionelle dømmekraft, og at der ikke blev sat nye proceskrav op.

Jeg skal hilse og sige, at DF og Konservative også støtter lovforslaget.

Kl. 12:37

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Så er det fru Lotte Rod fra Radikale Venstre. Velkommen.

Kl. 12:38

(Ordfører)

Lotte Rod (RV):

Tak for det. Kalle er decemberbarn, han er kvik, han er fuld af energi, han er glad for at lege, han er fuld af spillopper. Børnehaven siger, at han er klar til at komme i skole. Forældrene synes, han er lille, men de lytter til børnehaven. Forårs-SFO'en ligner børnehaven, og det går okay, men skolen vælter hans liv. Han er gal, han er ked af det, han er ulykkelig over ikke at kunne være i skolen, og han siger: Mor, jeg er alt for lille. Han bliver ringet hjem næsten hver dag, og efter halvanden måned i skole kan han ikke være der mere, og så kommer han tilbage i børnehaven.

Det siger noget om børnehaveklassen, som vi skal lave om, og som jeg også ved at ministeren er optaget af, men det siger altså også, at der er noget sygt i vores system. For hvis Kalle havde været født 14 dage efter, havde det overhovedet ikke været noget problem, for så havde han hørt til næste år. Det er jo ret vildt, at vi har lavet sådan en fuldstændig firkantet dato. Her efter sommerferien er Kalle startet i skole igen, men han har så voldsomme angstreaktioner over skolen, at han slet ikke kan være der. Så nu er han hjemme, og hans mor og far deles om at være hjemme hos ham. De er på tabt arbejdsfortjeneste, PPR er i gang, og hans mor drømmer bare om, at han kan blive så tryk ved skolen, at han kan komme til at gå almindeligt i skole, og som hun selv siger: Det ender faktisk med at være en vældig dyr omgang. Det giver bare ikke nogen mening.

Jeg synes jo, at børn skal have lov til at være børn. De skal have en lang barndom fuld af leg i børnehaven, og måske har vi lige brug for at minde hinanden om, at vi har lavet børnehaver og skoler for børnenes skyld, og ikke, for at børnene skal proppes ind i dem, og derfor burde vi også gøre det her ordentligt. Jeg er jo helt vildt glad for, at vi er kommet så langt, at vi har den her lov i dag, men jeg bliver jo også nødt til at sige, at den her lov også er et eksempel på, hvorfor der kommer så meget bureaukrati.

Den tidligere socialdemokratiske regering insisterede på, at ledere og pædagoger skal udfylde papirer, for at et barn må blive et år mere i børnehaven. Hvorfor? Hvorfor skal ledere og pædagoger bruge tiden på at sidde og skrive i stedet for at være sammen med børnene? Jeg er simpelt hen så bange for, at der, inden vi får set os om, er nogle ovre i ministeriet eller i STUK, som går i gang med at lave regler for, hvordan det skal udfyldes, og hvis de ikke gør det, er der nogle i forvaltningerne, der gør det, og så bliver det det modsatte af frisættelse.

Hvorfor har vi ikke bare tillid til, at forældre, pædagoger og ledere kan træffe den rigtige beslutning? Og hvis det handler om penge, synes jeg, det ville være meget mere fair at sige det åbent; så sig, at regeringen kun vil bruge det her beløb på det, og så må vi jo mødes, hvis det viser sig, at det er dyrere end det. Men jeg synes ikke, det er ordentligt at fedte det ind i bureaukrati. Jeg vil have, at vores pædagoger skal være sammen med vores børn. Det er det, de er uddannet til, og derfor vil jeg gerne en gang til opfordre regeringen til, om ikke vi skulle gøre det ordentligt og vise den tillid, at forældre og pædagoger kunne bruge tiden på at være sammen med børnene i stedet for på papirarbejde. Næste gang statsministeren taler om frisættelse, kunne vi da i hvert fald spille det her forslag ind.

Så som radikal er jeg meget stolt af, at vi tager det her skridt, og at det bliver nemmere at få lov til at blive i børnehaven, men jeg kommer også til at blive ved med at presse på for, at det bliver vendt på hovedet, og at det bliver en selvfølge, at børn er lige så længe i børnehaven, som det giver mening for dem. Det synes jeg vi skylder alle de små Kaller.

Kl. 12:42

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Så er det børne- og undervisningsministeren. Velkommen, minister.

Kl. 12:42

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Tak. Tak til alle partier, der har været på talerstolen. Alle er jo enige om, at børn skal have den bedst mulige start på skolelivet. Når de begynder i skole, skal de derfor være klar til at begynde i skole. En dårlig start på skolelivet kan få betydning for resten af barnets skolegang, og for nogle børn er et ekstra år i børnehaven lige præcis den forskel, der skal til, for at de bliver klar til skolen. Det har der også været flere ordførere der har henvist til med konkrete eksempler.

Formålet med det her lovforslag er derfor at give børn, der har behov for det, bedre mulighed for at få udsat skolestarten med 1 år. Tilbage i december 2021 blev der med finansloven for året efter afsat penge til at give børn en bedre mulighed for at udsætte skolestarten med 1 år. Som følge af udskrivelsen af folketingsvalg i oktober 2022 blev lovforslaget, som skulle udmønte den her aftale, ikke fremsat, og de afsatte midler blev derfor heller ikke udmøntet til kommunerne. Med aftale om finansloven for 2023 blev det besluttet at fastholde midlerne afsat året før, så de børn, der har behov for det, får bedre mulighed for at få udsat skolestarten.

Forældrene og dagtilbuddets viden om og kendskab til barnet er jo centralt i vurderingen af, om et barn er klar til at begynde i skole. Det handler om social modenhed, selvhjulpethed, barnets evne til at kunne udsætte egne behov og flere andre forhold. Det samme

gælder den viden, som den modtagne skole har om de rammer og ressourcer, der er i skolen til at understøtte barnet. Det er vigtigt at sikre, at afgørelser om skoleudsættelse træffes på baggrund af al den tilgængelige viden og også den viden, der er tilgængelig på skolen. Med lovforslaget foreslås det, at lederen af tilbuddet bliver ansvarlig for, at der udarbejdes en pædagogisk vurdering af barnet, hvis der er tvivl om, om barnet er klar til at begynde i skolen i det kalenderår, hvor undervisningspligten indtræder, altså det år, hvor barnet fylder 6 år.

Lovforslaget vil sikre, at kommunalbestyrelsens, i praksis forvaltningens afgørelser om skoleudsættelse sker på et mere ensartet grundlag, og at kommunalbestyrelsen inddrager viden fra forældre, fra dagtilbud og fra skole og derved hjælper børnene til den bedst mulige start på skolelivet. Tak for ordet.

Kl. 12:44

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Vi siger tak til ministeren. Der er ingen korte bemærkninger.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Børne- og Undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 12:45

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Leif Lahn Jensen):

Der er ikke mere at foretage i dette møde. Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 24. oktober 2023, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 12:45).